

คู่มือปฏิบัติงาน

เรื่อง

การดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล

โดย ณัฐกิตติ์ สมสุข และสุนิสา ปริพฤติพงศ์

กองกฎหมาย สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

คำนำ

คู่มือการปฏิบัติงานการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลเล่มนี้กล่าวถึง ข้อกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษา หลักเกณฑ์ และขั้นตอนการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษา เพื่อเป็นคู่มือในการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษาของผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ระดับผู้บริหารจนถึงระดับปฏิบัติการ เพื่อให้การดำเนินการและการลงโทษทางวินัยเป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้ในกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับ รวมถึงเพื่อให้ให้นักศึกษาได้ทราบแนวทางขั้นตอนในการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษา และทราบสิทธิของตนในการดำเนินการดังกล่าว อันทำให้การดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษาเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล อีกทั้งยังเป็นแนวปฏิบัติเพื่อช่วยลดความเสี่ยงที่อาจทำให้ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีอันมีสาเหตุมาจากการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับอีกด้วย ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือปฏิบัติงานเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องตามวัตถุประสงค์ของคู่มือเล่มนี้

ณัฐกิตติ์ สมสุข และสุนิสา ปริพุดพิงศ์

กันยายน 2562

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมา / ความจำเป็น / ความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขต	2
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะหรือคำจำกัดความ	3
บทที่ 2 บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ	4
2.1 บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่ง	4
2.2 ลักษณะงานที่ปฏิบัติ	4
2.3 โครงสร้างการบริหารจัดการ	5
บทที่ 3 หลักเกณฑ์วิธีการปฏิบัติงานและเงื่อนไข	8
3.1 กฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง	8
3.1.1 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child)	8
3.1.2 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	9
3.1.3 พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539	10
3.1.4 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542	10
3.1.5 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2550	11
3.1.6 ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561	12
3.1.7 ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี พ.ศ. 2552	12
3.1.8 ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยจรรยาบรรณบุคลากรและนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล และการดำเนินการทางจรรยาบรรณ พ.ศ. 2552	13
3.1.9 แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษนักศึกษาที่ทุจริตในการสอบ	13
3.2 หลักเกณฑ์การปฏิบัติงาน	14
3.2.1 ข้อกำหนดทางวินัยนักศึกษา	14
3.2.2 การดำเนินการทางวินัยนักศึกษา	15
3.2.3 โทษและการสั่งลงโทษทางวินัยนักศึกษา	21

3.2.4 การแจ้งการส่งลงโทษ สิทธิอุทธรณ์ สิทธิตรวจหรือคัดเอกสาร และสิทธิร้องขอ รอกการลงโทษหรือลดเวลาการลงโทษหรือยกโทษ	22
3.2.5 การแจ้งการลงโทษให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของนักศึกษาผู้ถูกลงโทษทราบ	22
3.2.6 การรายงานการลงโทษ	23
3.3 สิทธิของนักศึกษาในการดำเนินการและการลงโทษทางวินัย	23
3.3.1 สิทธิคัดค้านกรรมการสอบสวนหรือผู้พิจารณาในการดำเนินการและการลงโทษทางวินัย	23
3.3.2 สิทธิในการตรวจดูหรือคัดสำเนาเอกสารหลักฐาน	24
3.3.3 สิทธิในการได้รับทราบข้อเท็จจริง ฐานความผิดและพยานหลักฐาน	24
3.3.4 สิทธิในการโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐาน	24
3.3.5 สิทธิในการมีทนายความ ที่ปรึกษาหรือผู้แทนในการดำเนินการทางวินัย	24
3.3.6 สิทธิในการได้รับการพิจารณาโดยรวดเร็ว	25
3.3.7 สิทธิในการได้รับการพิจารณาโดยสมบูรณ์	25
3.3.8 สิทธิในการได้รับแจ้งวิธีการอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งลงโทษ	25
3.3.9 สิทธิในการร้องขอการลงโทษหรือลดเวลาการลงโทษหรือยกโทษ	26
3.4 แนวคิด/งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
บทที่ 4 ขั้นตอนและเทคนิคในการปฏิบัติงาน	28
4.1 ขั้นตอนและเทคนิคในการปฏิบัติงาน	28
4.1.1 แผนภาพการดำเนินการและการลงโทษทางวินัย	28
4.2 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	31
4.2.1 การกล่าวหาหรือความปรากฏต่อหัวหน้าส่วนงาน	31
4.2.2 การพิจารณาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในเบื้องต้น	31
4.2.3 การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน	31
4.2.4 การคัดค้านกรรมการสอบสวน	32
4.2.5 การไม่แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน	32
4.2.6 การดำเนินการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน	33
4.2.7 การพิจารณาผลการสอบสวน	37
4.2.8 การสั่งลงโทษและการแจ้งการสั่งลงโทษ	38
4.2.9 การแจ้งการลงโทษและการรายงานการลงโทษ	39

4.3 การพิจารณารายงานการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษาของมหาวิทยาลัยหรือ สภามหาวิทยาลัย	40
4.4 หลักธรรมาภิบาลกับการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษา	40
บทที่ 5 ปัญหา อุปสรรค แนวทางในการแก้ไข และข้อเสนอแนะ	42
5.1 ปัญหา อุปสรรค แนวทางในการแก้ไข	42
5.2 ข้อเสนอแนะ	44
บรรณานุกรม	45
ภาคผนวก	47
ภาคผนวกที่ 1 ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561	48
ภาคผนวกที่ 2 ตัวอย่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และหนังสือแจ้งคำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวน	58
1) คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษา	59
2) หนังสือแจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษาให้ประธานกรรมการทราบ	60
3) หนังสือแจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษาให้นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาทราบ	61
ภาคผนวกที่ 3 ตัวอย่างหนังสือรับสารภาพ	62
ภาคผนวกที่ 4 ตัวอย่างบันทึกถ้อยคำ	64
ภาคผนวกที่ 5 ตัวอย่างบันทึกการแจ้งข้อเท็จจริงที่กล่าวหา ฐานความผิดทางวินัย พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และสิทธิในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา	66
ภาคผนวกที่ 6 ตัวอย่างรายงานผลการสอบสวน	69
ภาคผนวกที่ 7 ตัวอย่างหนังสือลงโทษ คำสั่งลงโทษ และหนังสือแจ้งการสั่งลงโทษ	72
1) หนังสือว่ากล่าวตักเตือน	73
2) หนังสือทัณฑ์บน	74
3) คำสั่งลงโทษตัดสิทธิการเข้าสอบ	75
4) คำสั่งลงโทษพักการศึกษา	76
5) คำสั่งลงโทษไม่เสนอชื่อเพื่อขออนุมัติให้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร	77
6) คำสั่งลงโทษพ้นสภาพนักศึกษา	78
7) หนังสือแจ้งคำสั่งลงโทษ	79

ภาคผนวกที่ 8 ตัวอย่างหนังสือแจ้งบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง

80

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 โครงสร้างการบริหารมหาวิทยาลัยมหิดล	5
ภาพที่ 2 โครงสร้างการบริหารงานกองกฎหมาย สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล	6
ภาพที่ 3 ภาระหน้าที่ของกลุ่มงานวินัยและคดี	6
ภาพที่ 4 โครงสร้างการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษา	7
ภาพที่ 5 การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยหัวหน้าส่วนงาน	29
ภาพที่ 6 การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยอธิการบดี	30

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา /ความจำเป็น /ความสำคัญ

มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปริญญาและระดับต่ำกว่าปริญญา มีวัตถุประสงค์ในการสร้าง พัฒนา ประมวล และประยุกต์องค์ความรู้ทั้งมวลและดำเนินการให้มีการเรียนรู้ในองค์ความรู้ดังกล่าว รวมตลอดทั้งเผยแพร่ความรู้ ส่งเสริม ป้องกันและรักษาสุขภาพอนามัย ทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และการกีฬา เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมเป็นส่วนรวม และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว มหาวิทยาลัยจึงมีภาระหน้าที่ในการผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นให้บัณฑิตมีความรู้ ความสามารถในการวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสำนึกต่อสังคมและมีความใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเอง¹ และเพื่อให้การผลิตบัณฑิตสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี มหาวิทยาลัยจึงกำหนดข้อห้ามและข้อปฏิบัติของนักศึกษาเพื่อเป็นแบบแผนให้นักศึกษาปฏิบัติตามหรือต้องห้ามปฏิบัติที่เรียกว่าข้อกำหนดทางวินัย ซึ่งหากนักศึกษาฝ่าฝืนข้อห้ามหรือไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติดังกล่าว ก็จะต้องถูกดำเนินการทางวินัยและถูกลงโทษทางวินัย โดยการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษานั้นต้องปฏิบัติตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา ซึ่งการดำเนินการทางวินัยนักศึกษานั้นโดยหลักต้องสอบสวนโดยคณะกรรมการสอบสวน เว้นแต่เป็นความผิดที่กำหนดไว้ว่าสามารถสั่งลงโทษได้โดยไม่ต้องสอบสวนโดยคณะกรรมการสอบสวน

การดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดลนั้น ตามที่ปรากฏหลักฐานเป็นเอกสารได้มีการปรับปรุงแก้ไขมาแล้วถึง 4 ฉบับ เริ่มตั้งแต่ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2518² แล้วถูกยกเลิกและได้บัญญัติเป็นข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2547³ แล้วถูกยกเลิกและได้บัญญัติเป็นข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2553⁴ แล้วถูกยกเลิกและได้บัญญัติเป็นข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561⁵ ซึ่งใช้บังคับอยู่ ณ ปัจจุบัน โดยได้มีการปรับปรุงและพัฒนาทั้งข้อกำหนดทางวินัย การดำเนินการทางวินัย โทษทางวินัย การอุทธรณ์ และให้สิทธิแก่นักศึกษาผู้ถูกลงโทษเพิ่มมากขึ้นกว่าการดำเนินการที่ผ่านมาด้วย

¹ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2550, มาตรา 7, มาตรา 8, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 68 ก (วันที่ 16 ตุลาคม 2550), 5-6.

² มหาวิทยาลัยมหิดล, “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2518,” 3 กรกฎาคม 2518.

³ มหาวิทยาลัยมหิดล, “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2547,” 28 กันยายน 2547.

⁴ มหาวิทยาลัยมหิดล, “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2553,” 8 ตุลาคม 2553.

⁵ มหาวิทยาลัยมหิดล, “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561,” 17 ธันวาคม 2561.

กองกฎหมาย สำนักงานอธิการบดี มีภาระหน้าที่ในการดำเนินการทางวินัยกับนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล โดยพิจารณาเสนอความเห็นเสนอต่ออธิการบดีเพื่อพิจารณาสั่งการเกี่ยวกับการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษา เป็นกรรมการในคณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษา รวมถึงให้คำปรึกษาและตอบข้อหารือแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษา และโดยที่มหาวิทยาลัยมหิดล ผลักดันให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลอันเป็นกลยุทธ์หนึ่งเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ตามยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยในเรื่อง Management for Sustainability⁶ การดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษาของมหาวิทยาลัยจึงต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลด้วย ดังนั้น ผู้จัดทำจึงได้จัดทำคู่มือปฏิบัติงานการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลเล่มนี้ขึ้น เพื่อให้การดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษาเป็นรูปแบบและมาตรฐานเดียวกันโดยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวข้อง ลดความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายจากการฟ้องร้องเป็นคดีความต่อศาล และเพื่อให้นักศึกษาทราบแนวทาง ขั้นตอนและสิทธิของตนในการดำเนินการทางวินัยนักศึกษาด้วย

1.2 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อเป็นคู่มือในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานในการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษา
- 2) เพื่อให้การดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษาเป็นรูปแบบและมาตรฐานเดียวกันโดยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวข้อง ลดความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายจากการฟ้องร้องเป็นคดีความต่อศาล
- 3) เพื่อให้นักศึกษาทราบแนวทาง ขั้นตอนและสิทธิของตนในการดำเนินการทางวินัยนักศึกษา

1.3 ขอบเขต

คู่มือปฏิบัติงานการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษาเล่มนี้เป็นคู่มือที่กล่าวถึงการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 ได้แก่ การกล่าวหา การสอบสวน การพิจารณาความผิด การลงโทษ โดยประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ ลักษณะงานที่ปฏิบัติด้านวินัยนักศึกษา โครงสร้างการบริหารจัดการ กฎหมาย กฎ ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับ หลักเกณฑ์การปฏิบัติงาน ขั้นตอนและเทคนิค

⁶ มหาวิทยาลัยมหิดล, สำนักงานอธิการบดี, กองแผนงาน, “แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2563 – 2566,” กองแผนงาน, <https://op.mahidol.ac.th/pl/wp-content/uploads/2019/08/แผนระยะ-4-ปี-มหิดล-Update.pdf> (สืบค้นเมื่อวันที่ 21 กันยายน 2562).

ในการปฏิบัติงาน ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขในการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษา แต่ไม่รวมถึงการร้องขอการลงโทษหรือบรรเทาโทษ การพิจารณารอการลงโทษ การลดเวลาการลงโทษ การยกโทษ และการอุทธรณ์

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะหรือคำจำกัดความ

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยมหิดล

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยมหิดล

“อธิการบดี” หมายความว่า อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล

“นักศึกษา” หมายความว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล

“นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา” หมายความว่า นักศึกษาที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางวินัยนักศึกษา

“นักศึกษาผู้ถูกลงโทษ” หมายความว่า นักศึกษาที่ถูกลงโทษทางวินัยนักศึกษา

“ส่วนงาน” หมายความว่า ส่วนงานตามประกาศมหาวิทยาลัย และให้รวมถึงโครงการจัดตั้งส่วนงานอื่นที่จัดให้มีการเรียนการสอนตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย

“หัวหน้าส่วนงาน” หมายความว่า หัวหน้าส่วนงานตามประกาศมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาสังกัดอยู่ และให้รวมถึงหัวหน้าโครงการจัดตั้งส่วนงานอื่นที่จัดให้มีการเรียนการสอนตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาสังกัดอยู่ด้วย

“อาจารย์ประจำ” หมายความว่า อาจารย์ประจำหลักสูตรอนุปริญญาหรือปริญญาตรีที่นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาศึกษาอยู่

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยทุกตำแหน่ง

“ผู้สั่งแต่งตั้ง” หมายความว่า ผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561

“คณะกรรมการสอบสวน” หมายความว่า คณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษา ซึ่งเป็นคณะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้สั่งแต่งตั้งให้ดำเนินการสอบสวนวินัยนักศึกษา

“ข้อกำหนดทางวินัย” หมายความว่า ข้อปฏิบัติหรือข้อห้ามที่กำหนดให้ต้องปฏิบัติตามหรือต้องห้ามกระทำ โดยกำหนดไว้เป็นเรื่องต่าง ๆ อันเป็นฐานของความผิดทางวินัย

บทที่ 2

บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

2.1 บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่ง

ผู้ดำรงตำแหน่งนิติกรมีลักษณะงานที่ปฏิบัติโดยทั่วไปเกี่ยวกับการพิจารณา วินิจฉัยปัญหากฎหมาย ร่างและพิจารณาตรวจร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง จัดทำ นิติกรรม รวบรวมข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานเพื่อดำเนินการทางคดี การสอบสวน ตรวจพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับวินัยบุคลากร การร้องทุกข์หรืออุทธรณ์ และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นตำแหน่งที่จำเป็นต้องใช้ผู้มีความรู้ ความชำนาญในวิชาการทางกฎหมาย⁷ โดยการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษาเป็นงานที่ผู้ดำรงตำแหน่งนิติกรต้องปฏิบัติด้วย เนื่องจากมีลักษณะเป็นการสอบสวน รวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน เพื่อดำเนินการและลงโทษทางวินัยกับนักศึกษาที่กระทำผิดวินัย

อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ไม่ใช่ผู้ดำรงตำแหน่งนิติกรก็สามารถดำเนินการและลงโทษทางวินัยนักศึกษาให้เป็นไปอย่างถูกต้องได้ หากมีความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์และขั้นตอนตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษา

2.2 ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

- 1) ปฏิบัติหน้าที่กรรมการในคณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษา
- 2) ปฏิบัติหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นในข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเบื้องต้น เพื่อเสนออธิการบดีพิจารณาสั่งการให้ดำเนินการทางวินัยกับนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาหรือยุติเรื่อง
- 3) กรณีที่เป็นความผิดวินัยที่มีใช้ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ปฏิบัติหน้าที่พิจารณาตรวจสอบและให้ความเห็นในรายงานการลงโทษทางวินัยนักศึกษาจากส่วนงานที่รายงานมายังมหาวิทยาลัย เพื่อเสนออธิการบดีพิจารณาสั่งการ
- 4) กรณีที่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ปฏิบัติหน้าที่พิจารณาตรวจสอบและให้ความเห็นในรายงานผลการสอบสวนวินัยนักศึกษา เพื่อเสนออธิการบดีพิจารณาสั่งลงโทษหรือสั่งการอย่างอื่น รวมถึงรายงานการลงโทษทางวินัยนักศึกษาต่อสภามหาวิทยาลัย
- 5) ให้คำปรึกษาและตอบข้อหารือเกี่ยวกับการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษาแก่เจ้าหน้าที่

⁷ มหาวิทยาลัยมหิดล, สำนักงานอธิการบดี, กองทรัพยากรบุคคล, “มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง (Job Description),” กองทรัพยากรบุคคล, https://http://intranet.mahidol/op/orpr/newhr/?page_id=221 (สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2562).

กองกฎหมาย

งานกฎหมาย นิติกรรม และสัญญา

- กลุ่มงานกฎหมาย
- กลุ่มงานนิติกรรมและสัญญา

งานวินัยและคดี

- กลุ่มงานวินัยและ
ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
- กลุ่มงานคดีและบังคับคดี

งานยุทธศาสตร์และส่งเสริม ระบบธรรมาภิบาล

- กลุ่มงานยุทธศาสตร์
- กลุ่มงานส่งเสริมระบบธรรมาภิบาล
- กลุ่มงานบริหารทั่วไป

ภาพที่ 2 โครงสร้างการบริหารงานกองกฎหมาย สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล,
ที่มา: กองกฎหมาย สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล, 2562⁹

งานวินัยและคดี

กลุ่มงานวินัยและความรับผิด ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

- การดำเนินการก่อนดำเนินการทางวินัย (การสืบสวนหรือสอบสวนหาข้อเท็จจริง)
- การดำเนินการทางวินัยกับบุคลากร
- การดำเนินการทางวินัยกับนักศึกษา
- การดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

กลุ่มงานคดีและบังคับคดี

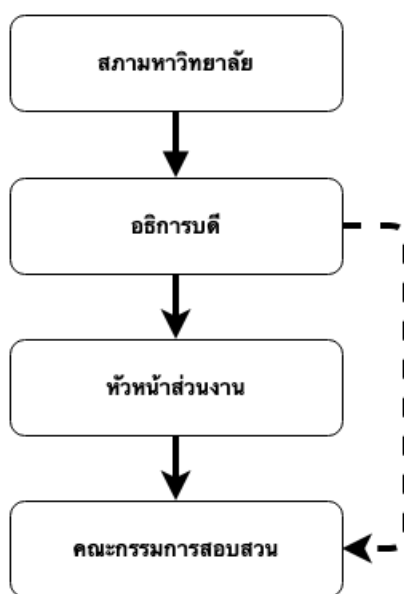
- ดำเนินการฟ้องคดีและแก้ฟ้องคดีปกครอง
- ดำเนินการประสานงานอัยการในการฟ้องคดีและแก้ฟ้องคดีแพ่ง คดีล้มละลาย
- ดำเนินการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน
- การเป็นพยานในการพิจารณาคดีแพ่ง คดีอาญาคดีล้มละลาย
- การบังคับคดี บังคับให้ลูกหนี้ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งทางปกครอง
- ยึดอายัดทรัพย์สินของลูกหนี้
- สืบหาทรัพย์สินของลูกหนี้ ดูแลการขายและยื่นคำขอเฉลี่ยทรัพย์

ภาพที่ 3 ภาระหน้าที่ของกลุ่มงานวินัยและคดี,
ที่มา: กองกฎหมาย สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล, 2562¹⁰

⁹ มหาวิทยาลัยมหิดล, สำนักงานอธิการบดี, กองกฎหมาย, “โครงสร้างการบริหารงาน,” กองกฎหมาย, <https://op.mahidol.ac.th/la/> โครงสร้างการบริหารงาน (สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2562).

¹⁰ เรื่องเดียวกัน.

มหาวิทยาลัยมหิดลประกอบด้วยส่วนงานทั้งที่มีการจัดการเรียนการสอนและไม่ได้จัดการเรียนการสอนรวม 37 ส่วนงาน ดังปรากฏตามภาพที่ 1 ซึ่งกองกฎหมายเป็นหน่วยงานหนึ่งภายใต้สำนักงานอธิการบดี มีพันธกิจในการสร้าง ปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัย สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย บังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน และส่งเสริมสนับสนุนระบบธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัย¹¹ โดยกองกฎหมายได้แบ่งงานภายในเป็น 3 กลุ่มงาน ซึ่งกลุ่มงานวินัยและคดีมีภาระหน้าที่ในการดำเนินการทางวินัยกับนักศึกษา ตามภาพที่ 2 และภาพที่ 3

ภาพที่ 4 โครงสร้างการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษา

ในการดำเนินการทางวินัยนักศึกษานั้นต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษาเพื่อสอบสวนในเรื่องที่กล่าวหา เว้นแต่เป็นกรณีที่อธิการบดีหรือหัวหน้าส่วนงานสามารถสั่งลงโทษได้โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน โดยปกติแล้วหัวหน้าส่วนงานจะเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษา เว้นแต่เป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาหลายส่วนงานหรือมีเหตุอันสมควรอื่น จะให้อธิการบดีเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษาก็ได้ และเมื่อคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนเสร็จแล้วจะต้องรายงานผลการสอบสวนเสนอต่อผู้แต่งตั้งเพื่อสั่งลงโทษหรือยุติเรื่อง กรณีที่หัวหน้าส่วนงานได้สั่งลงโทษทางวินัยที่มีใช้ความผิดวินัยร้ายแรงแล้วต้องรายงานการลงโทษต่ออธิการบดีเพื่อทราบ และกรณีที่อธิการบดีหรือหัวหน้าส่วนงานที่ได้รับมอบอำนาจได้สั่งลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงแล้วต้องรายงานการลงโทษต่อสภามหาวิทยาลัยเพื่อทราบด้วย

¹¹ มหาวิทยาลัยมหิดล, สำนักงานอธิการบดี, กองกฎหมาย, “ประวัติ วิสัยทัศน์ พันธกิจ,” กองกฎหมาย, <https://op.mahidol.ac.th/la/vision> (สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2562).

บทที่ 3

หลักเกณฑ์วิธีการปฏิบัติงานและเงื่อนไข

3.1 กฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

3.1.1 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child)

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเป็นความตกลงระหว่างประเทศหรือสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชน โดยมุ่งคุ้มครองเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีและยังไม่มีบรรลุนิติภาวะตามกฎหมาย ซึ่งประกอบด้วยหลักพื้นฐาน 4 ประการ ได้แก่¹²

1) การห้ามเลือกปฏิบัติต่อเด็กและการให้ความสำคัญแก่เด็กทุกคนเท่าเทียมกันโดยไม่คำนึงถึง ความแตกต่างของเด็ก ในเรื่องเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง ชาติพันธุ์ หรือสังคม ทรัพย์สิน ความทุพพลภาพ การเกิด หรือสถานะอื่นๆ ของเด็ก หรือบิดามารดา หรือผู้ปกครองทางกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กมีโอกาสที่เท่าเทียมกัน

2) การกระทำหรือการดำเนินการทั้งหลายต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นอันดับแรก

3) สิทธิในการมีชีวิต การอยู่รอด และการพัฒนาทางด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม

4) สิทธิในการแสดงความคิดเห็นของเด็ก และการให้ความสำคัญกับความคิดเห็นเหล่านั้น

ประเทศไทยได้ภาคยานุวัติหรือให้ความยินยอมที่จะผูกพันตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2535¹³ โดยอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 12¹⁴ กำหนดให้เด็กมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นโดยเสรี

¹² สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, "ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน," คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, <http://www.nhrc.or.th/Human-Rights-Knowledge/International-Human-Rights-Affairs/International-Law-of-human-rights.aspx> (สืบค้นเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2562).

¹³ United Nations, "CHAPTER IV HUMAN RIGHTS, 11. Convention on the Rights of the Child," United Nations Treaty Collection, https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-11&chapter=4&lang=en (สืบค้นเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2562).

¹⁴ Convention on the Rights of the Child Article 12

1. States Parties shall assure to the child who is capable of forming his or her own views the right to express those views freely in all matters affecting the child, the views of the child being given due weight in accordance with the age and maturity of the child.

2. For this purpose, the child shall in particular be provided the opportunity to be heard in any judicial and administrative proceedings affecting the child, either directly, or through a representative or an appropriate body, in a manner consistent with the procedural rules of national law.

ในทุก ๆ เรื่อง ที่มีผลกระทบต่อเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระบวนการพิจารณาทางตุลาการและทางปกครองใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อเด็ก

ดังนั้น หากนักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์และยังไม่บรรลุนิติภาวะตามกฎหมาย การดำเนินการ และการลงโทษทางวินัยกับนักศึกษารายดังกล่าว ต้องคำนึงถึงสิทธิของนักศึกษาที่เป็นเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กด้วย

3.1.2 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546¹⁵ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กได้รับการอุปการะเลี้ยงดู อบรม สั่งสอน และมีพัฒนาการที่เหมาะสม รวมทั้งป้องกันมิให้เด็กถูกทารุณกรรม ตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ หรือถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม โดย “เด็ก” ตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส ซึ่งเด็กอาจเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าอยู่ในสถานศึกษาของรัฐหรือเอกชนได้ ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว กำหนดให้ นักศึกษาต้องประพฤติตนตามระเบียบของสถานศึกษา นักศึกษาผู้ใดฝ่าฝืน ผู้บริหารสถานศึกษาของ นักศึกษานั้นสามารถดำเนินการสอบถามและอบรมสั่งสอนหรือลงโทษตามระเบียบได้ เมื่อได้อบรมสั่งสอนหรือลงโทษนักศึกษาแล้ว ให้ผู้บริหารสถานศึกษาแจ้งให้ผู้ปกครองว่ากล่าวตักเตือนหรือสั่งสอนเด็กอีกชั้นหนึ่ง และการลงโทษนักศึกษาให้กระทำเท่าที่สมควรเพื่อการอบรมสั่งสอนตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด¹⁶

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้วางระเบียบว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษาไว้ตาม ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2548¹⁷ โดยระเบียบดังกล่าว มีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษาว่า ห้ามลงโทษนักศึกษาด้วยวิธีรุนแรง หรือแบบกลั่นแกล้ง หรือลงโทษด้วยความโกรธ หรือด้วยความพยาบาท โดยให้คำนึงถึงอายุของนักศึกษา และความร้ายแรงของพฤติกรรมประกอบการลงโทษด้วย การลงโทษนักศึกษาให้เป็นไปเพื่อเจตนาที่จะแก้ไขนิสัยและความประพฤติไม่ดีของนักศึกษาให้รู้สำนึกในความผิด และกลับประพฤติตนในทางที่ดีต่อไป ดังนั้น การดำเนินการและการลงโทษทางวินัยกับนักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์และยังไม่บรรลุนิติภาวะ ด้วยการสมรส ต้องคำนึงถึงสิทธิของนักศึกษาที่เป็นเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2548 ด้วย

¹⁵ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 120 ตอนที่ 95 ก (วันที่ 2 ตุลาคม 2546).

¹⁶ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546, มาตรา 64 และมาตรา 65.

¹⁷ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2548, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 122 ตอนพิเศษ 35 ง (วันที่ 26 เมษายน 2548).

3.1.3 พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539¹⁸ มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนในการดำเนินงานทางปกครอง การจัดทำคำสั่งทางปกครองและการบังคับทางปกครอง เพื่อให้การดำเนินงาน การจัดทำคำสั่งและการบังคับทางปกครองเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย มีประสิทธิภาพในการใช้บังคับกฎหมายให้สามารถรักษาประโยชน์สาธารณะได้ และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน อีกทั้งยังเป็นการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

การสั่งลงโทษทางวินัยนักศึกษามีลักษณะเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายของอธิการบดีหรือหัวหน้าส่วนงานที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างมหาวิทยาลัยกับนักศึกษาซึ่งมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของนักศึกษา การสั่งลงโทษทางวินัยนักศึกษาจึงถือเป็นคำสั่งทางปกครอง และการดำเนินการทางวินัยนักศึกษามีลักษณะเป็นการเตรียมการและการดำเนินการของอธิการบดีหรือหัวหน้าส่วนงานเพื่อจัดให้มีการสั่งลงโทษทางวินัย การดำเนินการทางวินัยนักศึกษาจึงถือเป็นการพิจารณาทางปกครองหรือวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ซึ่งการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษาต้องมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการดำเนินการไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้นการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษาจึงต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ด้วย และหากการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษาในเรื่องใดที่ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 ไม่ได้กำหนดไว้ แต่พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 กำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวไว้ ก็ให้นำหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาใช้กับการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษาในเรื่องนั้นด้วย

3.1.4 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542¹⁹ เป็นกฎหมายที่จัดตั้งศาลปกครองขึ้นเพื่อให้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่มีข้อพิพาททางกฎหมายปกครองระหว่างเอกชนกับหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกัน เกี่ยวกับการกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือการกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่

¹⁸ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 113 ตอนที่ 60 ก (วันที่ 14 พฤศจิกายน 2539).

¹⁹ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 94 ก (วันที่ 10 ตุลาคม 2542).

ตามกฎหมาย ซึ่งตามอำนาจหน้าที่ของศาลปกครองดังกล่าวเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการออกกฎหรือคำสั่งทางปกครอง การกระทำละเมิดในทางปกครอง หรือการทำสัญญาทางปกครอง อันเป็นเรื่องของกฎหมายมหาชน โดยเฉพาะการพิจารณาพิพากษาคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่งหรือการกระทำอื่นใดเนื่องจากกระทำโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น หรือโดยไม่สุจริต หรือมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือมีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร หรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่า การสั่งลงโทษทางวินัยนักศึกษาถือเป็นคำสั่งทางปกครอง ดังนั้น การสั่งลงโทษทางวินัยจึงต้องคำนึงถึงความชอบด้วยกฎหมาย โดยต้องคำนึงถึงอำนาจหน้าที่ในการสั่งลงโทษ รูปแบบขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญในการจัดทำคำสั่งลงโทษ ความสุจริต การไม่เลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรม การใช้ดุลพินิจโดยชอบในการสั่งลงโทษ หากการสั่งลงโทษไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว นักศึกษาผู้ถูกลงโทษซึ่งถือเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายก็มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อให้เพิกถอนการสั่งลงโทษดังกล่าวและเรียกค่าสินไหมทดแทนได้

3.1.5 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2550

ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2550²⁰ มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ ซึ่งไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการและกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น โดยเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการอุดมศึกษาระดับปริญญาและระดับต่ำกว่าปริญญา มีวัตถุประสงค์ในการสร้าง พัฒนา ประมวล และประยุกต์องค์ความรู้ทั้งมวล ดำเนินการให้มีการเรียนรู้ในองค์ความรู้ดังกล่าว รวมตลอดทั้งเผยแพร่ความรู้ ส่งเสริมป้องกันและรักษาสุขภาพอนามัย ทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และการกีฬา เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม มีภารกิจในการให้บริการทางการศึกษาและทางวิชาการ ให้บริการทางการแพทย์ การพยาบาลและการสาธารณสุข อันเป็นการบริการสาธารณะของรัฐ มหาวิทยาลัยมหิดลจึงถือเป็นหน่วยงานทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ด้วย โดยมีอธิการบดีเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด รับผิดชอบการบริหารงานของมหาวิทยาลัยและเป็นผู้แทนของมหาวิทยาลัยในกิจการทั้งปวง และมีสภามหาวิทยาลัยเป็นผู้ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย ซึ่งตาม

²⁰ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2550, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 68 ก (วันที่ 16 ตุลาคม 2550).

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2550 สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่ในการออกข้อบังคับและประกาศของมหาวิทยาลัย เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย สภามหาวิทยาลัยจึงมีอำนาจและหน้าที่ในการออกข้อบังคับและประกาศเกี่ยวกับวินัยนักศึกษาด้วย

3.1.6 ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561²¹ เป็นหลักเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดขึ้นเพื่อให้นักศึกษาปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบวินัย อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในการศึกษาที่มหาวิทยาลัย โดยเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับข้อกำหนดทางวินัยที่นักศึกษาต้องปฏิบัติตามหรือต้องห้ามปฏิบัติ การดำเนินการและการลงโทษทางวินัย องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอุทธรณ์ รวมถึงการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์วินัยนักศึกษา ดังนั้น การดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษาต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 กำหนดไว้

ทั้งนี้ หากหลักเกณฑ์เรื่องใดที่ข้อบังคับนี้ไม่ได้กำหนดไว้ หรือกำหนดไว้แต่มีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการดำเนินการต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ก็ให้นำหลักเกณฑ์ตามที่พระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดไว้มาเป็นหลักเกณฑ์ในการดำเนินการและลงโทษทางวินัยนักศึกษา

3.1.7 ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี พ.ศ. 2552

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี พ.ศ. 2552²² และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นข้อบังคับที่กำหนดหลักเกณฑ์การศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี ตั้งแต่การรับนักศึกษา ระบบการจัดการศึกษา การจัดการหน่วยกิต สัญลักษณ์แสดงผลการศึกษา การตัดสินผลการศึกษา การลงทะเบียน การลด เพิ่ม ถอนรายวิชา การลาพักการศึกษา การจำแนกสภาพนักศึกษา การฟื้นฟูสภาพ การเป็นนักศึกษา การสำเร็จการศึกษา รวมถึงการให้สัญลักษณ์ F กรณีที่ทุจริตในการสอบ ซึ่งการทุจริตในการสอบเป็นความผิดวินัยนักศึกษา นอกจากจะถูกดำเนินการทางวินัยตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษาแล้ว นักศึกษารายนั้นยังต้องได้สัญลักษณ์ F ในรายวิชาที่ทุจริตด้วย

ทั้งนี้ การให้สัญลักษณ์ F ในรายวิชาที่ทุจริตดังกล่าว ไม่ถือเป็นการสั่งลงโทษทางวินัย แต่มีลักษณะเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างมหาวิทยาลัยกับนักศึกษาซึ่งมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของนักศึกษาจึงถือเป็นคำสั่งทางปกครอง การสั่งให้

²¹ มหาวิทยาลัยมหิดล, “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561,” 17 ธันวาคม 2561.

²² มหาวิทยาลัยมหิดล, “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี พ.ศ. 2552,” 27 เมษายน 2552.

สัญลักษณ์ F ดังกล่าวจึงต้องคำนึงถึงความชอบด้วยกฎหมายด้วย กล่าวคือ การสั่งให้นักศึกษาได้สัญลักษณ์ F ต้องคำนึงถึงอำนาจหน้าที่ในการสั่ง²³ รูปแบบขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญในการสั่งให้นักศึกษาได้สัญลักษณ์ F ความสุจริต การไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม และการใช้ดุลพินิจโดยชอบในการสั่งให้นักศึกษาได้สัญลักษณ์ F

3.1.8 ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยจรรยาบรรณบุคลากรและนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล และการดำเนินการทางจรรยาบรรณ พ.ศ. 2552

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 6 กำหนดให้นักศึกษาต้องรักษาและปฏิบัติตามจรรยาบรรณที่บัญญัติไว้ในข้อบังคับและประกาศของมหาวิทยาลัยและส่วนงานโดยเคร่งครัด อยู่เสมอ การประพฤติผิดจรรยาบรรณที่เป็นความผิดวินัยให้ดำเนินการตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 โดยข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยจรรยาบรรณบุคลากรและนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล และการดำเนินการทางจรรยาบรรณ พ.ศ. 2552²⁴ ข้อ 10 ได้กำหนดจรรยาบรรณที่นักศึกษาพึงรักษาและปฏิบัติตามไว้ เช่น รับผิดชอบต่อหน้าที่ ปฏิบัติต่อผู้อื่นเหมือนปฏิบัติต่อตนเอง ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน เป็นต้น

3.1.9 แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษนักศึกษาที่ทุจริตในการสอบ

หนังสือเวียนของมหาวิทยาลัยมหิดลที่ ศธ 0517/ว 2042 ลงวันที่ 15 มีนาคม 2554 ได้กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษนักศึกษาที่ทุจริตในการสอบ โดยกำหนดหน้าที่ของผู้ควบคุมการสอบเมื่อพบการทุจริตให้เก็บหลักฐานการทุจริต จัดทำบันทึกเหตุการณ์ทุจริต และเสนอบันทึกเหตุการณ์ทุจริตต่อหัวหน้าส่วนงานเพื่อพิจารณาดำเนินการให้สัญลักษณ์ F หรือลงโทษนักศึกษาที่ทุจริตในการสอบ รวมถึงวิธีปฏิบัติในกรณีที่นักศึกษารับสารภาพว่ากระทำทุจริต และการดำเนินการทางวินัยกรณีที่นักศึกษาไม่ยอมรับสารภาพว่ากระทำทุจริต

ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่า แนวปฏิบัติดังกล่าวยังไม่ได้มีการปรับปรุงแก้ไขตามที่ได้มีการแก้ไขปรับปรุงข้อบังคับมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี โดยการให้สัญลักษณ์ F ตามแนวปฏิบัตินี้สามารถสั่งให้นักศึกษาได้สัญลักษณ์ F ในรายวิชาที่ทุจริตได้เท่านั้นตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี พ.ศ. 2552 ข้อ 22 ที่ได้แก้ไขโดย

²³ เทียบเคียง นางจินตนา ปัญญาณะ กับ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับพวกรวม 3 คน, คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.164 (ศาลปกครองสูงสุด 2562).

²⁴ มหาวิทยาลัยมหิดล, “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยจรรยาบรรณบุคลากรและนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล และการดำเนินการทางจรรยาบรรณ พ.ศ. 2552,” 18 พฤศจิกายน 2552.

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับอนุปริญาและปริญาตรี (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2558 ซึ่งเป็นข้อบังคับที่ออกภายหลังแนวปฏิบัติฉบับนี้ และการดำเนินการทางวินัยตามแนวปฏิบัตินี้ต้องดำเนินการตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 ด้วย

3.2 หลักเกณฑ์การปฏิบัติงาน

3.2.1 ข้อกำหนดทางวินัยนักศึกษา

ข้อห้ามและข้อปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดทางวินัยที่นักศึกษาต้องปฏิบัติหรือต้องห้ามปฏิบัติกำหนดไว้ในข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 6 ถึงข้อ 8 ดังนี้

- 1) นักศึกษาต้องรักษาและปฏิบัติตามวินัยและจรรยาบรรณที่บัญญัติไว้ในข้อบังคับและประกาศของมหาวิทยาลัยและส่วนงานโดยเคร่งครัดอยู่เสมอ (ข้อ 6)
- 2) นักศึกษาต้องรักษาไว้ซึ่งความสามัคคี ความสงบเรียบร้อย ชื่อเสียง และเกียรติคุณของ มหาวิทยาลัย ห้ามก่อเหตุวุ่นวาย ทำร้ายร่างกาย หรือทำลายทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยหรือของบุคคลอื่น (ข้อ 7(1))
- 3) นักศึกษาต้องประพฤติตนเป็นสุภาพชน ไม่ประพฤติในสิ่งที่ยาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย หรือเสียหายแก่ตนเอง บุคคลอื่นหรือมหาวิทยาลัย (ข้อ 7(2))
- 4) นักศึกษาต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่ง หรือคำตักเตือนของอาจารย์และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยในการปฏิบัติหน้าที่ (ข้อ 7(3))
- 5) นักศึกษาต้องแต่งชุดนักศึกษา หรือแต่งกายสุภาพเรียบร้อย ให้ถูกต้องตามข้อบังคับและประกาศของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงาน ในกรณีที่เข้าชั้นเรียน เข้าห้องสอบ หรือติดต่อส่วนงานภายในมหาวิทยาลัย นักศึกษาต้องแขวนหรือแสดงหรือติดบัตรประจำตัวนักศึกษา เพื่อให้อาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยตรวจสอบได้ตลอดเวลา (ข้อ 7(4))
- 6) นักศึกษาต้องไม่ดื่มสุรา ของมึนเมา ในบริเวณมหาวิทยาลัยหรือเมื่ออยู่ในชุดนักศึกษา (ข้อ 7(5))
- 7) นักศึกษาต้องไม่สูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่ของมหาวิทยาลัย (ข้อ 7(6))
- 8) นักศึกษาต้องไม่เล่นการพนัน หรือกระทำการใด ๆ ที่เกี่ยวกับการพนันหรือมีส่วนเกี่ยวข้องข้องสนับสนุนการพนันที่ผิดกฎหมายทุกชนิด (ข้อ 8(1))
- 9) นักศึกษาต้องไม่กระทำการใด ๆ ที่เข้าข่ายเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีโทษทางอาญา (ข้อ 8(2))
- 10) นักศึกษาต้องไม่กระทำการใด ๆ ที่เข้าข่ายเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีโทษทางอาญา ซึ่งเป็นการกระทำความผิดร้ายแรง (ข้อ 8(3))

11) นักศึกษาต้องไม่กระทำการใด ๆ แก่ทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย โดยเจตนา เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่มหาวิทยาลัยอย่างร้ายแรง (ข้อ 8(4))

12) นักศึกษาต้องไม่ครอบครองหรือนำอาวุธปืน หรือสิ่งอันตรายร้ายแรง เข้ามาในมหาวิทยาลัย ซึ่งอาจเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของผู้อื่น (ข้อ 8(5))

13) นักศึกษาต้องไม่กระทำการลามก อนาจาร หรือกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ หรือประพฤติผิดศีลธรรมอันดี อันเป็นเหตุให้เสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัยอย่างร้ายแรง (ข้อ 8(6))

14) นักศึกษาต้องไม่ทำร้ายร่างกายผู้อื่นเป็นเหตุให้มีผู้ได้รับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย หรือเป็นเหตุให้เสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัยอย่างร้ายแรง (ข้อ 8(7))

15) นักศึกษาต้องไม่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ (ข้อ 8(8))

16) นักศึกษาต้องไม่ทุจริตในการสอบของมหาวิทยาลัย หรือหน่วยงานอื่นทั้งที่เป็นของรัฐหรือเอกชน (ข้อ 8(9))

17) นักศึกษาต้องไม่จัดทำ เผยแพร่ หรือมีไว้ครอบครองซึ่งสื่อ สิ่งพิมพ์ สิ่งวาด หรือสิ่งเขียน หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือกระทำการอื่นใด อันอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่มหาวิทยาลัยอย่างร้ายแรง (ข้อ 8(10))

18) นักศึกษาต้องไม่ปลอมลายมือชื่อผู้อื่น ปลอมเอกสารหรือแก้ไขข้อความในเอกสารที่แท้จริง หรือใช้เอกสารเช่นว่านั้นเป็นหลักฐานต่อมหาวิทยาลัย ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่มหาวิทยาลัยอย่างร้ายแรง (ข้อ 8(11))

19) นักศึกษาต้องไม่กระทำการใด ๆ ที่นำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ความเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยและเป็นเหตุให้เสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัยอย่างร้ายแรง (ข้อ 8(12))

ทั้งนี้ การฝ่าฝืนข้อห้ามตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 8 (1) ถึง (12) ถือว่าเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง

3.2.2 การดำเนินการทางวินัยนักศึกษา

1) การกล่าวหา

ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 คำว่า “กล่าวหา” หมายความว่า ฟ้อง, กล่าวโทษ โดยคำว่า “ฟ้อง” เป็นคำกริยา หมายความว่า กล่าวหาหรือกล่าวโทษต่อผู้ใหญ่หรือต่อศาล และคำว่า

“กล่าวโทษ” เป็นคำกริยา หมายความว่า แจ้งว่ากระทำผิด²⁵ ดังนั้น การกล่าวหาจึงเป็นการแจ้งต่อหัวหน้าส่วนงานว่ามีนักศึกษากระทำผิดวินัย โดยการกล่าวหาว่านักศึกษาผู้ใดกระทำความผิดทางวินัยสามารถกล่าวหาได้ทั้งทางวาจาและเป็นลายลักษณ์อักษรต่อหัวหน้าส่วนงาน หรือหัวหน้าส่วนงานอาจรับรู้เองว่านักศึกษาผู้นั้นกระทำความผิดทางวินัย การกล่าวหาต้องระบุให้ได้ว่านักศึกษาผู้ใดกระทำความผิดทางวินัยในเรื่องใดตามพยานหลักฐานในเบื้องต้นใด เมื่อหัวหน้าส่วนงานรับทราบการกล่าวหาหรือรับรู้ว่านักศึกษาผู้ใดกระทำความผิดทางวินัย ก็ให้หัวหน้าส่วนงานดำเนินการทางวินัยตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 การกล่าวหาเป็นจุดเริ่มต้นของการดำเนินการทางวินัย แต่หากการกล่าวหาที่ยังไม่สามารถระบุได้ว่านักศึกษาผู้ใดกระทำความผิดทางวินัยเรื่องใด หรือไม่ปรากฏพยานหลักฐานในเบื้องต้นว่านักศึกษากระทำความผิดทางวินัย หัวหน้าส่วนงานต้องดำเนินการสืบสวนหาข้อเท็จจริงเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในเบื้องต้นก่อน ซึ่งการสืบสวนหาข้อเท็จจริงนี้ยังไม่ถือว่าเป็นการดำเนินการทางวินัย

หัวหน้าส่วนงานที่มีอำนาจดำเนินการทางวินัยต้องเป็นหัวหน้าส่วนงานที่นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาขึ้นสังกัดอยู่ และหากเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาหลายส่วนงานหรือมีเหตุสมควรอื่น หัวหน้าส่วนงานอาจเสนอให้อธิการบดีดำเนินการทางวินัยก็ได้

2) การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

คณะกรรมการสอบสวนเป็นคณะบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวน กล่าวคือ มีอำนาจหน้าที่ในการรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายเพื่อแสวงหาความจริงในเรื่องที่มีการกล่าวหาโดยใช้หลักการไต่สวนซึ่งจะต้องแสวงหาความจริงว่านักศึกษาผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยตามข้อกล่าวหาหรือไม่ แม้นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาจะไม่ได้อ้างหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ก็ตาม เพื่อพิสูจน์ให้เห็นความผิดหรือความบริสุทธิ์ของนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา

อธิการบดีหรือหัวหน้าส่วนงานแล้วแต่กรณีเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน โดยคณะกรรมการสอบสวนต้องประกอบด้วย ประธานกรรมการซึ่งเป็นอาจารย์ประจำของส่วนงานที่เกี่ยวข้องและควรเป็นส่วนงานที่นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาสังกัดอยู่ และกรรมการอื่นอีกอย่างน้อยสองคน โดยให้กรรมการคนหนึ่งเป็นเลขานุการ และอาจมีผู้ช่วยเลขานุการด้วยก็ได้ ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 15

²⁵ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554, อ้างคำว่า “กล่าวหา, ฟ้อง, กล่าวโทษ,” <http://www.royin.go.th/dictionary/> (สืบค้นเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2562).

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่าการดำเนินการทางวินัยถือเป็นการพิจารณาทางปกครอง ดังนั้น ผู้ที่จะถูกแต่งตั้งเป็นกรรมการในคณะกรรมการสอบสวนจึงต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 13²⁶ หรือมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การสอบสวนไม่เป็นกลางตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 16 วรรคหนึ่ง²⁷ ซึ่งหากแต่งตั้งผู้ที่มีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวเป็นกรรมการในคณะกรรมการสอบสวน อาจถูกนักศึกษากล่าวหาว่ายื่นคัดค้านกรรมการสอบสวนผู้นั้นได้ และทำให้การส่งลงโทษไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วย²⁸

เมื่อมีการคัดค้านกรรมการในคณะกรรมการสอบสวน ให้ผู้สั่งแต่งตั้งแจ้งการคัดค้านไปยังประธานกรรมการ และให้ประธานกรรมการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 15²⁹ และมาตรา 16³⁰

²⁶ มาตรา 13 เจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้จะทำการพิจารณาทางปกครองไม่ได้

(1) เป็นคู่กรณีเอง

(2) เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของคู่กรณี

(3) เป็นญาติของคู่กรณี คือ เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น

(4) เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนหรือตัวแทนของคู่กรณี

(5) เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างของคู่กรณี

(6) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

²⁷ มาตรา 16 ในกรณีมีเหตุอื่นใดนอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา 13 เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง เจ้าหน้าที่หรือกรรมการผู้นั้นจะทำการพิจารณาทางปกครองในเรื่องนั้นไม่ได้

²⁸ มูลนิธิวิจัยและพัฒนากระบวนกฤษฎีธรรมทางปกครอง, คำอธิบายหลักกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร: ประชาชน, 2554), 22.

²⁹ มาตรา 15 เมื่อมีกรณีตามมาตรา 13 หรือคู่กรณีคัดค้านว่ากรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองคณะใดมีลักษณะดังกล่าว ให้ประธานกรรมการเรียกประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเหตุคัดค้านนั้น ในการประชุมดังกล่าวกรรมการผู้ถูกคัดค้านเมื่อได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและตอบข้อซักถามแล้วต้องออกจากที่ประชุม

ถ้าคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองคณะใดมีผู้ถูกคัดค้านในระหว่างที่กรรมการผู้ถูกคัดค้านต้องออกจากที่ประชุม ให้ถือว่าคณะกรรมการคณะนั้นประกอบด้วยกรรมการทุกคนที่ไม่ถูกคัดค้าน

ถ้าที่ประชุมมีมติให้กรรมการผู้ถูกคัดค้านปฏิบัติหน้าที่ต่อไปด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการที่ไม่ถูกคัดค้าน ก็ให้กรรมการผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ มติดังกล่าวให้กระทำโดยวิธีลงคะแนนลับและให้เป็นที่สุด

การยื่นคำคัดค้านและการพิจารณาคำคัดค้านให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

³⁰ มาตรา 16 ในกรณีมีเหตุอื่นใดนอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา 13 เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง เจ้าหน้าที่หรือกรรมการผู้นั้นจะทำการพิจารณาทางปกครองในเรื่องนั้นไม่ได้

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการดังนี้

(1) ถ้าผู้นั้นเห็นเองว่าตนมีกรณีดังกล่าว ให้ผู้นั้นหยุดการพิจารณาเรื่องไว้ก่อนและแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปชั้นหนึ่งหรือประธานกรรมการทราบ แล้วแต่กรณี

(2) ถ้ามีคู่กรณีคัดค้านว่าผู้นั้นมีเหตุดังกล่าว หากผู้นั้นเห็นว่าตนไม่มีเหตุตามที่คัดค้านนั้น ผู้นั้นจะทำการพิจารณาเรื่องต่อไปก็ได้แต่ต้องแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปชั้นหนึ่งหรือประธานกรรมการทราบ แล้วแต่กรณี

อย่างไรก็ตาม การกระทำใด ๆ ของกรรมการผู้ถูกคัดค้านได้กระทำไปก่อนหยุดการปฏิบัติหน้าที่ย่อมไม่เสียไป แต่คณะกรรมการสอบสวนจะเห็นสมควรดำเนินการส่วนหนึ่งส่วนใดเสียใหม่ก็ได้ และถ้าปรากฏภายหลังว่ากรรมการคนใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือการแต่งตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นเหตุให้ผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการสอบสวน การพ้นจากตำแหน่งเช่นว่านี้ ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่ ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 17 และมาตรา 19

การสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนนั้นมีระยะเวลาเร่งรัดกำหนด โดยกำหนดให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จภายใน 60 วันนับแต่วันที่ประธานกรรมการได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้ง ซึ่งกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนมีความจำเป็นไม่อาจดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ก็ให้เสนอขอขยายระยะเวลาการสอบสวนต่อผู้แต่งตั้งได้ครั้งละไม่เกิน 30 วันนับแต่วันที่ครบกำหนด แต่ขอขยายระยะเวลาได้ไม่เกิน 2 ครั้ง ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 16

3) การสอบสวน

3.1) การแจ้งข้อเท็จจริงที่กล่าวหา ฐานความผิดทางวินัยและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และการแจ้งสิทธิที่จะชี้แจงและนำพยานหลักฐานมาแก้ข้อกล่าวหา

ในการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน เมื่อคณะกรรมการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานหรือดำเนินการใดเพื่อแสวงหาความจริงในเรื่องที่มีการกล่าวหาเสร็จแล้ว คณะกรรมการสอบสวนต้องแจ้งข้อเท็จจริงที่กล่าวหาว่านักศึกษากระทำความผิด ฐานความผิดทางวินัยและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเท่าที่มีให้นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาทราบ รวมทั้งต้องแจ้งให้นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาทราบด้วยว่ามีสิทธิที่จะชี้แจงและนำพยานหลักฐานมาแก้ข้อกล่าวหาได้ภายใน 15 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 17 และข้อ 18 และยังเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 30 ด้วย

3.2) การพิจารณาความผิด การกำหนดโทษ และการรายงานผลการสอบสวน

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนแจ้งข้อเท็จจริง ฐานความผิดและพยานหลักฐานให้นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาทราบและนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงและนำพยานหลักฐานมาแก้ข้อกล่าวหาแล้ว หรือไม่ไดชี้แจงและ

(3) ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นหรือคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองซึ่งผู้นั้นเป็นกรรมการอยู่มีคำสั่งหรือมีมติโดยไม่ชักช้าแล้วแต่กรณี ว่าผู้นั้นมีอำนาจในการพิจารณาทางปกครองในเรื่องนั้นหรือไม่

ให้นำบทบัญญัติมาตรา 14 วรรคสอง และมาตรา 15 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ไม่นำพยานหลักฐานมาแก้ข้อกล่าวหาภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้คณะกรรมการสอบสวนพิจารณาข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานว่า นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดทางวินัยตามที่กล่าวหาจริงหรือไม่ หากกระทำความผิดจริงการกระทำของนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาเป็นความผิดวินัยฐานใด ตามข้อใดของข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 และสมควรได้รับโทษสถานใด โดยให้คณะกรรมการสอบสวนรายงานผลการสอบสวนไปยังผู้สั่งแต่งตั้ง

3.2.1) หลักในการพิจารณาความผิดต้องพิจารณาให้เป็นไปตามหลักดังนี้³¹

(1) หลักนิติธรรม คือ การกระทำใดที่จะถือว่าเป็นความผิดทางวินัยนักศึกษานั้น ต้องมีบทบัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษรว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นความผิดทางวินัยนักศึกษา ถ้าไม่มีบทบัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษรว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดทางวินัยนักศึกษาก็ไม่ถือว่าเป็นการกระทำผิดทางวินัยนักศึกษา โดยต้องพิจารณาให้เข้าองค์ประกอบของความผิดฐานนั้นทุกประการ ถ้าข้อเท็จจริงบ่งชี้เข้าองค์ประกอบความผิดข้อใด ก็ปรับบทความผิดไปตามข้อนั้น

(2) หลักมนุษยธรรม คือ การพิจารณาบททวนให้รอบคอบ โดยพิจารณาตามความเป็นจริง ความถูกต้อง และความเหมาะสม ตามเหตุผลที่ควรจะเป็น

3.2.2) หลักในการพิจารณากำหนดโทษต้องพิจารณาให้เป็นไปตามหลักดังนี้³²

(1) หลักนิติธรรม คือ ต้องพิจารณาว่าการกระทำผิดทางวินัยดังกล่าวมีบทบัญญัติกำหนดให้ลงโทษได้สถานใดบ้าง ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้ ความผิดวินัยเล็กน้อย ความผิดทางวินัยที่มีโทษวินัยอย่างร้ายแรง และความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง

(2) หลักมนุษยธรรม คือ การพิจารณาบททวนให้รอบคอบ โดยต้องพิจารณาตามความถูกต้องเหมาะสมตามเหตุผลที่ควรจะเป็นภายในขอบเขตระดับโทษตามที่ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 กำหนดไว้ อย่างไรก็ดี แม้เป็นความผิดอย่างเดียวกันก็อาจแตกต่างกันในพฤติการณ์และเหตุผล เช่น ลักษณะของการกระทำผิด ผลแห่งการกระทำผิด คุณความดี การรู้หรือไม่รู้ว่าการกระทำนั้นเป็นความผิด การให้ออกลูกความประพฤติ เหตุเบื้องหลังการกระทำผิด และโดยที่ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 ในส่วนของการพิจารณาการสั่งให้รอการลงโทษหรือลดเวลาการลงโทษหรือยกโทษ กำหนดให้พิจารณาจากประวัติ ความประพฤติ ภาวะแห่งจิตใจและ

³¹ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, สำนักมาตรฐานวินัย, คู่มือการดำเนินการทางวินัย, (นนทบุรี: กลุ่มโรงพิมพ์ สำนักบริหารกลาง สำนักงาน ก.พ., 2549), 90.

³² สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, สำนักมาตรฐานวินัย, คู่มือการดำเนินการทางวินัย, (นนทบุรี: กลุ่มโรงพิมพ์ สำนักบริหารกลาง สำนักงาน ก.พ., 2549), 90-92.

สภาพแวดล้อมของนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา หรือสภาพความผิด หรือเหตุอื่นอันควรปราณี ดังนั้น การพิจารณา กำหนดโทษของคณะกรรมการสอบสวนจึงสมควรต้องพิจารณาองค์ประกอบดังกล่าวในการกำหนดโทษด้วย

(3) หลักความเป็นธรรม คือ การกำหนดโทษต้องให้ได้ระดับเสมอหน้ากัน นักศึกษาผู้ใดทำผิด ต้องถูกลงโทษ ไม่มียกเว้น ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง การกระทำผิดทางวินัยอย่างเดียวกันในลักษณะและพฤติการณ์ คล้ายคลึงกัน ต้องกำหนดโทษเท่ากัน

นอกจากนี้ การกำหนดโทษทางวินัยนักศึกษา ต้องไม่ลงโทษแบบกลั่นแกล้ง หรือลงโทษด้วยความโกรธ หรือด้วยความพยาบาท โดยให้คำนึงถึงอายุของนักศึกษา และความร้ายแรงของพฤติการณ์ประกอบ การกำหนดโทษ และที่สำคัญการกำหนดโทษทางวินัยนักศึกษาต้องเป็นไปเพื่อเจตนาที่จะแก่นิสัยและ ความประพฤติไม่ดีของนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาให้รู้สำนึกในความผิด และกลับประพฤติตนในทางที่ดีต่อไป ซึ่งเป็นแนวคิดตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา

4) การไม่แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

การดำเนินการทางวินัยนักศึกษาโดยไม่แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนสามารถทำได้ในกรณีที่นักศึกษา ผู้ถูกกล่าวหาได้รับสารภาพเป็นหนังสือต่ออธิการบดีหรือหัวหน้าส่วนงาน หรือนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหากระทำผิด กฎหมายอาญาและต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ อธิการบดีหรือหัวหน้าส่วนงานแล้วแต่กรณี อาจสั่งลงโทษทางวินัยนักศึกษาโดยไม่ต้อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือให้คณะกรรมการสอบสวนยุติการสอบสวนก็ได้ ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับ มหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 14 วรรคสอง

ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่าการสั่งลงโทษทางวินัยแก่นักศึกษาโดยไม่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อ สอบสวนเรื่องดังกล่าว ด้วยเหตุที่นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกนั้น อธิการบดีหรือ หัวหน้าส่วนงานแล้วแต่กรณีจะต้องแจ้งข้อเท็จจริงที่กล่าวหา ฐานความผิดทางวินัยและพยานหลักฐาน ที่เกี่ยวข้องเท่าที่มีให้นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาทราบ รวมทั้งต้องแจ้งให้นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาทราบว่าสิทธิ ที่จะชี้แจงและนำพยานหลักฐานมาแก้ข้อกล่าวหา เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 30 แต่สำหรับการรับสารภาพของนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาถือเป็นข้อเท็จจริง ที่นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาได้ให้ไว้ในคำรับสารภาพ ซึ่งถือเป็นคำให้การหรือคำแถลงแล้ว ดังนั้น กรณีที่นักศึกษา ผู้ถูกกล่าวหาได้รับสารภาพเป็นหนังสือต่ออธิการบดีหรือหัวหน้าส่วนงานจึงไม่จำเป็นต้องแจ้งข้อเท็จจริง ที่กล่าวหาและสิทธิที่จะชี้แจงให้นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาทราบตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 30 วรรคสอง

3.2.3 โทษและการสั่งลงโทษทางวินัยนักศึกษา

1) โทษทางวินัยนักศึกษา

ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 9 กำหนดให้โทษทางวินัยมี 6 สถาน ได้แก่

- (1) ว่ากล่าวตักเตือน (ข้อ 9 (1))
- (2) ทำทัณฑ์บน (ข้อ 9 (2))
- (3) ตัดสิทธิการเข้าสอบในทุกรายวิชาหรือบางรายวิชา (ข้อ 9 (3))
- (4) ให้พักการศึกษา มีกำหนดไม่เกินหนึ่งปีการศึกษา (ข้อ 9 (4))
- (5) ไม่เสนอชื่อเพื่อขออนุมัติให้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร เป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปีการศึกษา (ข้อ 9 (5))
- (6) ให้พ้นสภาพนักศึกษา (ข้อ 9 (6))

ทั้งนี้ สถานโทษตาม (3) ถึง (6) นั้น เป็นโทษสำหรับกรณีที่เป็นการผิดวินัยอย่างร้ายแรงเท่านั้น

2) การสั่งลงโทษทางวินัยนักศึกษา

การสั่งลงโทษทางวินัยนักศึกษาในความผิดวินัยที่มีโทษความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งต้องได้รับโทษตามข้อ 9 (1) ว่ากล่าวตักเตือน หรือข้อ 9 (2) ทำทัณฑ์บน ให้หัวหน้าส่วนงานทำเป็นหนังสือ แต่ถ้าเป็นการสั่งลงโทษทางวินัยนักศึกษาในความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งต้องได้รับโทษตามข้อ 9 (3) ตัดสิทธิการเข้าสอบในทุกรายวิชาหรือบางรายวิชา หรือข้อ 9 (4) ให้พักการศึกษา มีกำหนดไม่เกินหนึ่งปีการศึกษา หรือข้อ 9 (5) ไม่เสนอชื่อเพื่อขออนุมัติให้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร เป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปีการศึกษา หรือข้อ 9 (6) ให้พ้นสภาพนักศึกษา ให้อธิการบดีหรือหัวหน้าส่วนงานที่ได้รับมอบอำนาจทำเป็นคำสั่งมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 19 ถึงข้อ 21

3) การงดโทษทางวินัยนักศึกษา

กรณีที่ผลการสอบสวนปรากฏว่านักศึกษาผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรงดโทษ หรือนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยโดยมีสาเหตุมาจากความผิดปกติทางจิตใจหรือปัญหาสำคัญประการอื่น ให้สั่งงดโทษทางวินัย และว่ากล่าวตักเตือนนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาด้วยวาจา การสั่งงดโทษและว่ากล่าวตักเตือนด้วยวาจาไม่ใช่โทษทางวินัยและถือว่าไม่มีการสั่งลงโทษทางวินัย จึงไม่ต้องแจ้งสิทธิอุทธรณ์สิทธิตรวจหรือคัดเอกสาร และสิทธิร้องขอการลงโทษหรือลดเวลาการลงโทษหรือยกโทษให้นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาทราบ ไม่ต้องแจ้งการงดโทษและว่ากล่าวตักเตือนดังกล่าวให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของ

นักศึกษาผู้ถูกลงโทษทราบ และไม่ต้องรายงานการลงโทษและว่ากล่าวตักเตือนดังกล่าวไปยังมหาวิทยาลัยหรือ
สภามหาวิทยาลัย

3.2.4 การแจ้งการสั่งลงโทษ สิทธิอุทธรณ์ สิทธิตรวจหรือคัดเอกสาร และสิทธิร้องขอการลงโทษ หรือลดเวลาการลงโทษหรือยกโทษ

เมื่อได้มีการสั่งลงโทษทางวินัยแก่นักศึกษาแล้ว ไม่ว่าจะการสั่งลงโทษนั้นจะจัดทำเป็นหนังสือหรือทำเป็น
คำสั่งมหาวิทยาลัย ต้องแจ้งการสั่งลงโทษนั้นให้นักศึกษาผู้ถูกลงโทษทราบด้วย เนื่องจากการสั่งลงโทษทางวินัย
นักศึกษาถือเป็นคำสั่งทางปกครองตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น การสั่งลงโทษดังกล่าวจะมีผลเมื่อนักศึกษา
ผู้ถูกลงโทษได้รับแจ้งการสั่งลงโทษ ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539
มาตรา 42 และต้องระบุสิทธิอุทธรณ์ไว้ในหนังสือหรือคำสั่งลงโทษ เนื่องจากการสั่งลงโทษดังกล่าวไม่มีกฎหมาย
กฎ ระเบียบหรือข้อบังคับกำหนดให้เป็นที่สุด ดังนั้น การสั่งลงโทษทางวินัยนักศึกษาจึงเป็นคำสั่งทางปกครอง
ที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้งได้ จึงต้องระบุกรณีที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้ง การยื่นคำอุทธรณ์หรือคำโต้แย้ง และ
ระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์หรือการโต้แย้ง ไว้ในหนังสือหรือคำสั่งลงโทษ ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติ
วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 40 และเนื่องจากข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัย
นักศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 21 กำหนดว่าในการแจ้งคำสั่งลงโทษให้แจ้งสิทธิตรวจหรือคัดเอกสารในการอุทธรณ์
ดังนั้น ในการแจ้งการสั่งลงโทษจึงต้องแจ้งสิทธิในการตรวจหรือคัดเอกสารด้วย และโดยที่ข้อบังคับ
มหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 11 และข้อ 12 กำหนดให้มหาวิทยาลัยมีอำนาจ
ในการสั่งให้รอกการลงโทษหรือลดเวลาการลงโทษหรือยกโทษ ดังนั้น การแจ้งการสั่งลงโทษจึงควรแจ้งสิทธิ
ในการร้องขอให้รอกการลงโทษหรือลดเวลาการลงโทษหรือยกโทษให้นักศึกษาผู้ถูกลงโทษทราบด้วย

กล่าวโดยสรุป เมื่อได้มีการสั่งลงโทษทางวินัยแก่นักศึกษาแล้ว ไม่ว่าจะการสั่งลงโทษนั้นจะจัดทำเป็น
หนังสือหรือทำเป็นคำสั่งมหาวิทยาลัย ต้องระบุสิทธิอุทธรณ์ สิทธิตรวจหรือคัดเอกสาร และสิทธิร้องขอ
รอกการลงโทษหรือลดเวลาการลงโทษหรือยกโทษไว้ในหนังสือหรือคำสั่งลงโทษ และต้องแจ้งการสั่งลงโทษ
ให้นักศึกษาผู้ถูกลงโทษทราบ

3.2.5 การแจ้งการลงโทษให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของนักศึกษาผู้ถูกลงโทษทราบ

เมื่อได้มีการสั่งลงโทษทางวินัยแก่นักศึกษา ถ้านักศึกษาผู้ถูกลงโทษเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีหรือ
ต่ำกว่าปริญญาตรี ให้แจ้งบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของนักศึกษาผู้ถูกลงโทษทราบถึงการสั่งลงโทษนั้นด้วย
ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 21 วรรคสอง

3.2.6 การรายงานการลงโทษ

ในความผิดวินัยที่มีโทษความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งหัวหน้าส่วนงานได้ลงโทษว่ากล่าวตักเตือนเป็นหนังสือ หรือทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ เมื่อได้มีการสั่งลงโทษทางวินัยดังกล่าวแก่นักศึกษาผู้ถูกลงโทษแล้ว ต้องรายงานการลงโทษให้มหาวิทยาลัยทราบ ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 19 สำหรับในความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งได้ลงโทษตัดสิทธิการเข้าสอบในทุกรายวิชาหรือบางรายวิชา หรือให้พักการศึกษา หรือไม่เสนอชื่อเพื่อขออนุมัติให้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร หรือให้พ้นสภาพนักศึกษา เมื่ออธิการบดีมีคำสั่งลงโทษดังกล่าวแก่นักศึกษาผู้ถูกลงโทษแล้ว ต้องรายงานการลงโทษให้สภามหาวิทยาลัยทราบ ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 22

กรณีที่หัวหน้าส่วนงานได้รับมอบอำนาจจากอธิการบดีให้เป็นผู้สั่งลงโทษตัดสิทธิการเข้าสอบในทุกรายวิชาหรือบางรายวิชา หรือให้พักการศึกษา เมื่อหัวหน้าส่วนงานมีคำสั่งลงโทษแล้วต้องรายงานการลงโทษให้อธิการบดีทราบ และให้อธิการบดีรายงานการลงโทษดังกล่าวไปสภามหาวิทยาลัยเพื่อทราบต่อไป ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 20 วรรคสอง และข้อ 22

3.3 สิทธิของนักศึกษาในการดำเนินการและการลงโทษทางวินัย

3.3.1 สิทธิคัดค้านกรรมการสอบสวนหรือผู้พิจารณาในการดำเนินการและการลงโทษทางวินัย

การดำเนินการทางวินัยนักศึกษาถือเป็นการพิจารณาทางปกครอง ซึ่งหากกรรมการสอบสวนคนใดหรือหัวหน้าส่วนงาน หรืออธิการบดี เป็นผู้มีส่วนได้เสียในการดำเนินการทางวินัย โดยมีลักษณะต้องห้ามเป็นผู้พิจารณาทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 13 หรือมีเหตุอื่นซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาในการดำเนินการทางวินัยไม่เป็นกลางตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 16 กรรมการสอบสวน หรือหัวหน้าส่วนงาน หรืออธิการบดีผู้นั้นจะเป็นผู้พิจารณาในการดำเนินการและลงโทษทางวินัยนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ ทั้งนี้เป็นไปตามหลักการกระทำโดยเจ้าหน้าที่ที่มีความเป็นกลาง³³ ซึ่งนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาที่มีสิทธิคัดค้านกรรมการสอบสวนหรือผู้พิจารณาในการดำเนินการและลงโทษทางวินัยผู้นั้นได้ และหากผู้มีส่วนได้เสียหรือมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาในการดำเนินการทางวินัยไม่เป็นกลางเป็นผู้พิจารณาในการดำเนินการและการลงโทษทางวินัย จะทำให้การสั่งลงโทษไม่ชอบด้วยกฎหมายและอาจถูกศาลเพิกถอนการสั่งลงโทษนั้นได้³⁴

³³ มูลนิธิวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางปกครอง, คำอธิบายหลักกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539, 22.

³⁴ เรื่องเดียวกัน, 88.

3.3.2 สิทธิในการตรวจดูหรือคัดสำเนาเอกสารหลักฐาน

นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาที่มีสิทธิตรวจดูหรือคัดสำเนาเอกสารหรือพยานหลักฐานได้ ทั้งระหว่าง การดำเนินการทางวินัยและในการอุทธรณ์ เพื่อการโต้แย้งหรือชี้แจงหรือป้องกันสิทธิของตน แต่นักศึกษา ผู้ถูกกล่าวหาไม่อาจตรวจดูหรือคัดสำเนาเอกสารอันเป็นต้นร่างคำวินิจฉัย เช่น ร่างรายงานผลการสอบสวน หรือร่างคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ได้ อย่างไรก็ตาม หากเป็นกรณีที่ต้องรักษาเอกสารหลักฐานไว้เป็นความลับ เจ้าหน้าที่อาจเสนอความเห็นต่ออธิการบดีหรือหัวหน้าส่วนงานเพื่อสั่งไม่อนุญาตให้นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาตรวจดู หรือคัดเอกสารหรือพยานหลักฐานดังกล่าวได้ ทั้งนี้เป็นไปตามหลักการเข้าถึงข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ³⁵ ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 31 และมาตรา 32 และข้อบังคับ มหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 28

3.3.3 สิทธิในการได้รับทราบข้อเท็จจริง ฐานความผิดและพยานหลักฐาน

นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาที่มีสิทธิได้รับทราบข้อเท็จจริงที่กล่าวหา ฐานความผิดทางวินัยและพยานหลักฐาน ที่เกี่ยวข้อง ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 17 ซึ่งเป็นไปตาม หลักการรับฟังผู้ถูกระทบสิทธิ³⁶ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 30

3.3.4 สิทธิในการโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐาน

นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาที่มีสิทธิที่จะชี้แจงและนำพยานหลักฐานมาแก้ข้อกล่าวหา ตามข้อบังคับ มหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 18 ซึ่งเป็นไปตามหลักการรับฟังผู้ถูกระทบสิทธิ³⁷ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 30

3.3.5 สิทธิในการมีทนายความ ที่ปรึกษาหรือผู้แทนในการดำเนินการทางวินัย

นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาที่มีสิทธินำทนายความหรือที่ปรึกษาของตนเข้ามาในการดำเนินการทางวินัย และมีสิทธิแต่งตั้งให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดซึ่งบรรลุนิติภาวะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กำหนดตนเอง ในการดำเนินการทางวินัยได้ ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 23 และ มาตรา 24

³⁵ เรื่องเดียวกัน, 23.

³⁶ เรื่องเดียวกัน, 23.

³⁷ เรื่องเดียวกัน, 23.

3.3.6 สิทธิในการได้รับการพิจารณาโดยรวดเร็ว

การดำเนินการทางวินัยนักศึกษานั้นมีกำหนดระยะเวลาให้การดำเนินการทางวินัยแล้วเสร็จภายใน 60 วันนับแต่วันที่ประธานกรรมการทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน โดยอาจขอขยายระยะเวลาได้ครั้งละไม่เกิน 30 วันแต่ไม่เกิน 2 ครั้ง ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 16 ดังนั้น ระยะเวลาสูงสุดในการดำเนินการทางวินัยนักศึกษาคือ 120 วันนับตั้งแต่ประธานกรรมการทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ทั้งนี้เป็นไปตามหลักความเรียบง่าย รวดเร็วและถูกต้อง³⁸ ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 33 อย่างไรก็ตาม ในส่วนของการพิจารณาและการส่งลงโทษนั้น ไม่มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับกำหนดระยะเวลาการพิจารณาและการส่งลงโทษไว้ ผู้พิจารณาและสั่งลงโทษต้องพิจารณาและสั่งลงโทษโดยเร็วตามหลักข้างต้นด้วย

3.3.7 สิทธิในการได้รับการพิจารณาโดยสมบูรณ์

การดำเนินการทางวินัยนักศึกษา คณะกรรมการสอบสวน หัวหน้าส่วนงาน หรืออธิการบดีต้องพิจารณาพยานหลักฐานที่ตนเห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริง โดยแสวงหาพยานหลักฐานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องโดยไม่ผูกพันอยู่กับเรื่องร้องเรียนกล่าวหาหรือพยานหลักฐานของผู้ร้องเรียนกล่าวหา ต้องรับฟังพยานหลักฐาน คำชี้แจง หรือความเห็นของนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาหรือของพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญ ที่นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาหรืออ้าง ขอบข้อเท็จจริงหรือความเห็นจากนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา พยานบุคคล หรือพยานผู้เชี่ยวชาญ ขอให้ผู้ครอบครองเอกสารส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมถึงออกไปตรวจสอบสถานที่ด้วย ซึ่งนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาต้องให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการสอบสวน หัวหน้าส่วนงาน หรืออธิการบดีในการพิสูจน์ข้อเท็จจริง และมีหน้าที่แจ้งพยานหลักฐานที่ตนทราบแก่คณะกรรมการสอบสวน หัวหน้าส่วนงาน หรืออธิการบดีด้วย ทั้งนี้เป็นไปตามหลักการพิจารณาแบบไต่สวน³⁹ ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 28 และ มาตรา 29

3.3.8 สิทธิในการได้รับแจ้งวิธีการอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งลงโทษ

นักศึกษาผู้ถูกลงโทษมีสิทธิได้รับแจ้งวิธีการอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งลงโทษ ซึ่งเป็นไปตามหลักการแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์⁴⁰ ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 40 และข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 21

³⁸ เรื่องเดียวกัน, 22.

³⁹ เรื่องเดียวกัน, 23.

⁴⁰ เรื่องเดียวกัน, 23-24.

3.3.9 สิทธิในการร้องขอการลงโทษหรือลดเวลาการลงโทษหรือยกโทษ

ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 11 และข้อ 12 วรรคสอง กำหนดว่า มหาวิทยาลัยอาจพิจารณามีคำสั่งให้รื้อการลงโทษ หรือเมื่อนักศึกษาผู้ถูกลงโทษร้องขอให้บรรเทาโทษ มหาวิทยาลัยอาจพิจารณามีคำสั่งให้ลดเวลาการลงโทษหรือยกโทษ ดังนั้น นักศึกษาผู้ถูกลงโทษจึงมีสิทธิในการร้องขอให้รื้อการลงโทษถึงแม้ว่ามหาวิทยาลัยจะไม่ได้หยิบยกขึ้นมาพิจารณาเองก็ตาม และมีสิทธิร้องขอให้ลดเวลาการลงโทษหรือยกโทษด้วย

3.4 แนวคิด/งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1) การดำเนินการทางวินัยนักศึกษาของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2558 โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษาขึ้นเป็นการถาวร มีอำนาจสอบสวนวินัยนักศึกษาและเสนอความเห็นโทษทางวินัยนักศึกษาต่อผู้มีอำนาจลงโทษ และมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษาเพื่อทำการสอบสวนแทนได้ โดยเมื่อคดีหรือประธานกรรมการวินัยนักศึกษาได้รับรายงานการกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยนักศึกษาหรือพบการกระทำความผิดวินัยนักศึกษาเอง ให้คดีหรือประธานกรรมการวินัยนักศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงในเบื้องต้นเพื่อพิจารณาว่าการกระทำของนักศึกษาผู้ถูกล่าวหาจะมีมูลความผิดหรือไม่ แล้วรายงานไปยังคณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษาเพื่อพิจารณาสั่งการยุติเรื่องหรือแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษา โดยคณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษาต้องดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาสูงสุดไม่เกิน 60 วันนับจากวันที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้ง แล้วรายงานการสอบสวนให้คณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษาพิจารณาและเสนอความเห็นโทษไปยังรองอธิการบดีที่ได้รับมอบหมายเพื่อมีคำสั่งลงโทษต่อไป โดยมีโทษทางวินัย 6 สถานได้แก่ (1) ภาคทัณฑ์ (2) ทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ (3) คุมความประพฤติ (4) ปรับตกรายวิชาหรือทุกรายวิชา (5) พักการศึกษา หรือระงับการเสนอชื่อให้สำเร็จการศึกษา (6) ไล่ออกและลบชื่อจากการเป็นนักศึกษา.⁴¹ การดำเนินการทางวินัยนักศึกษาของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีนั้นแตกต่างกับการดำเนินการทางวินัยนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล โดยการดำเนินการทางวินัยนักศึกษาของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเป็นการถาวรและมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษาได้ด้วย แต่การดำเนินการทางวินัยนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดลจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นเป็นครั้งคราวที่มีการกล่าวหา และคณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษาไม่มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ

⁴¹ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, สำนักงานพัฒนานักศึกษา, งานวินัยและสวัสดิภาพนักศึกษา, คู่มือปฏิบัติงานด้านวินัยนักศึกษา, (ม.ป.ท.: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 2560), http://www.ubu.ac.th/web/files_up/37f2018062012533410.pdf (สืบค้นเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2562).

สอบสวนวินัยนักศึกษาได้ รวมถึงมีสถานโทษทางวินัยนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดลกับมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีก็แตกต่างกัน

2) การดำเนินการทางวินัยนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2536 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการสอบสวนเป็นการถาวร มีอำนาจสอบสวนการกระทำผิดวินัยนักศึกษา แล้วเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่ออธิการบดีเพื่อพิจารณาสั่งลงโทษ โดยมีโทษทางวินัย 5 สถาน ได้แก่ (1) ตักเตือนเป็นลายลักษณ์อักษร (2) ภาคทัณฑ์ (3) พักการศึกษา (4) พ้นสภาพการเป็นนักศึกษา (5) โทษอื่น ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยเห็นสมควร เช่น ตัดคะแนนความประพฤติ⁴² การดำเนินการทางวินัยนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีนี้นั้นแตกต่างกับการดำเนินการทางวินัยนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดลในเรื่องที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นเป็นการถาวรและสถานโทษที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีสามารถกำหนดนอกเหนือจากที่ข้อบังคับกำหนดได้

⁴² มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, ส่วนกิจการนักศึกษา, งานวินัยนักศึกษาและการทหาร, คู่มือปฏิบัติงานด้านวินัยนักศึกษา, (ม.ป.ท.: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 2554), <http://web.sut.ac.th/dsa/discipline/images/vinai2555.pdf> (สืบค้นเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2562).

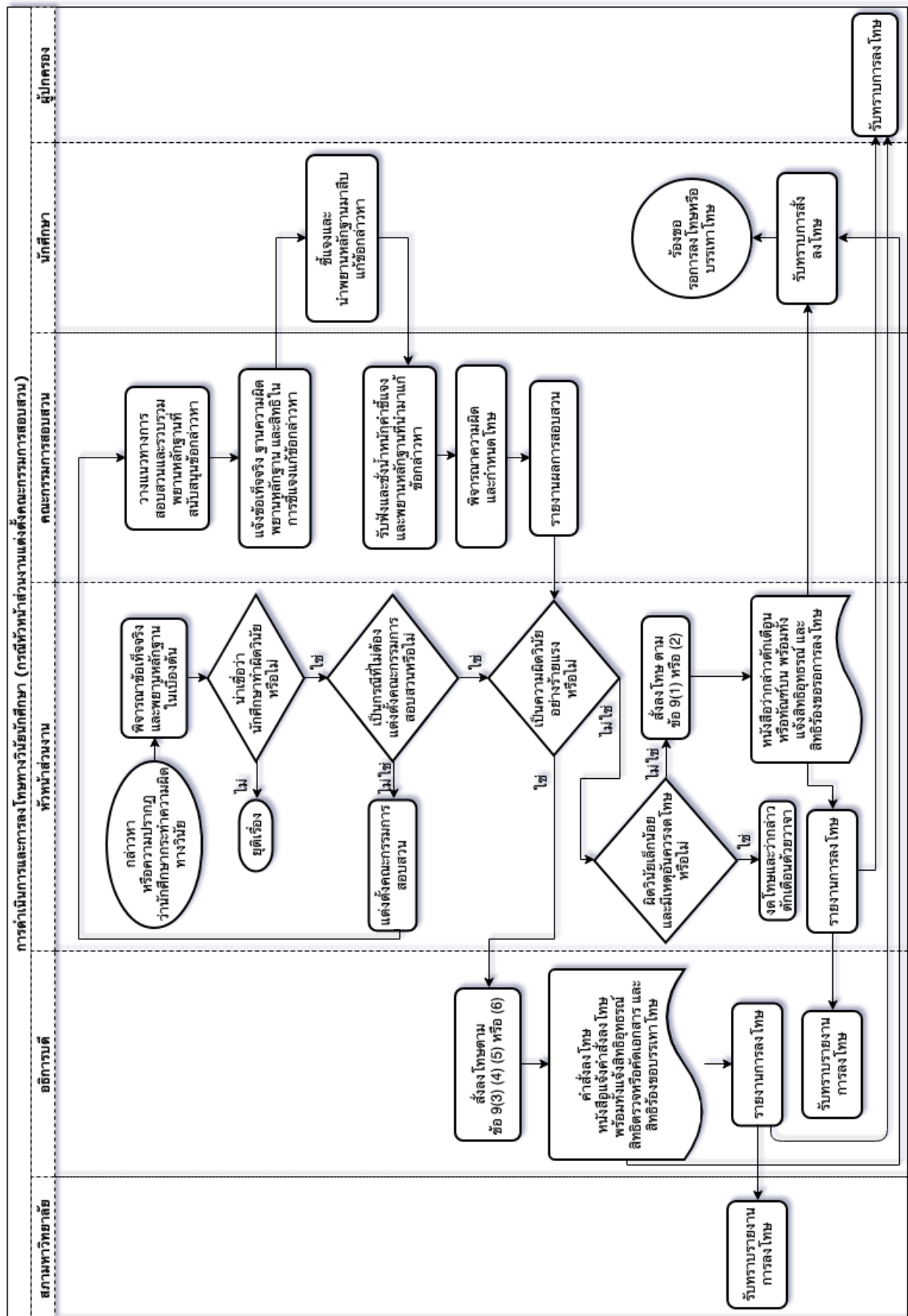
บทที่ 4

ขั้นตอนและเทคนิคในการปฏิบัติงาน

4.1 ขั้นตอนและเทคนิคในการปฏิบัติงาน

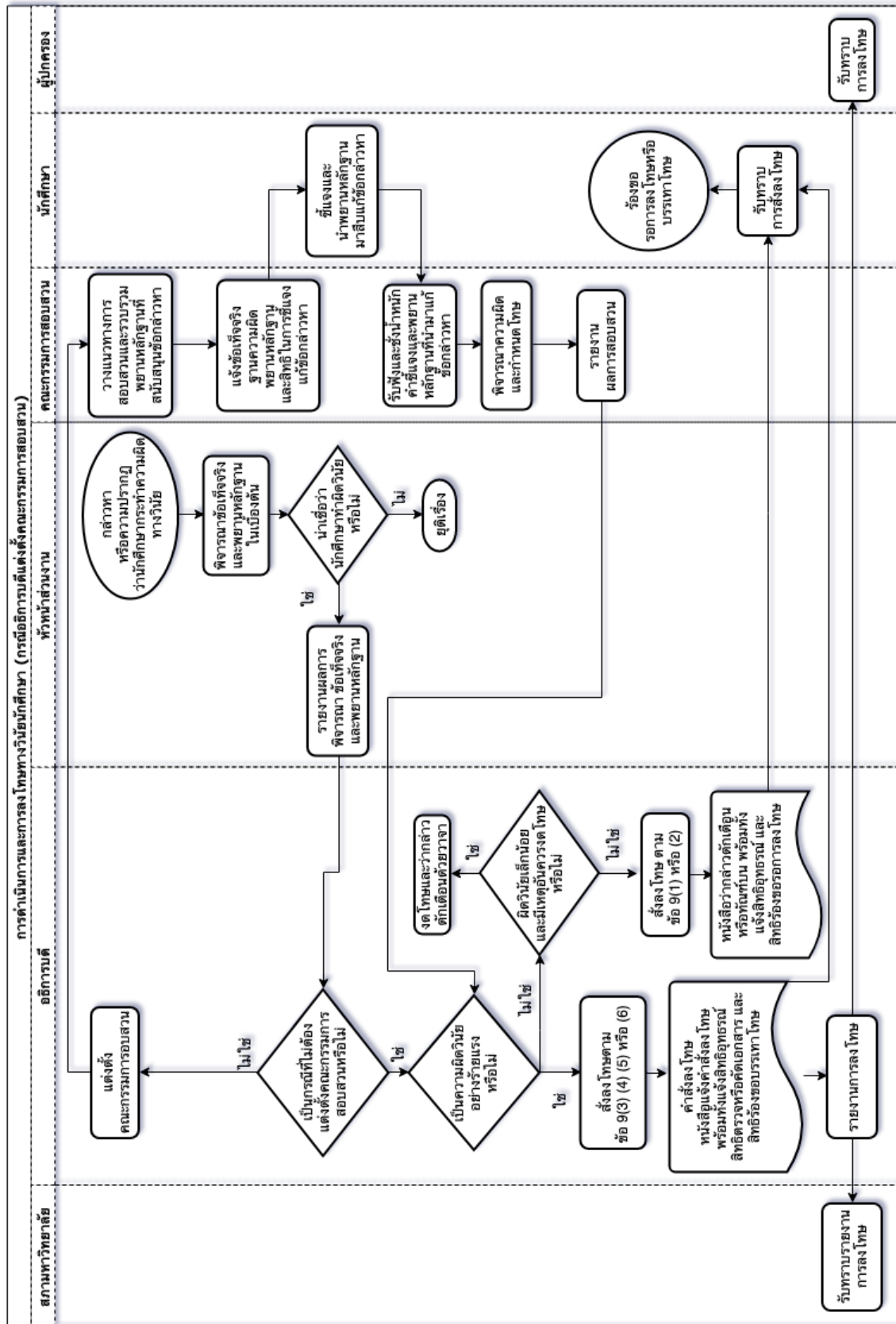
4.1.1 แผนภาพการดำเนินการและการลงโทษทางวินัย

1) กรณีหัวหน้าส่วนงานเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

ภาพที่ 5 การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยหัวหน้าส่วนงาน

2) กรณีอธิการบดีเป็นผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเนื่องจากเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาหลายส่วนงานหรือมีเหตุอันสมควรอื่น

ภาพที่ 6 การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยอธิการบดี

4.2 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

4.2.1 การกล่าวหาหรือความปรากฏต่อหัวหน้าส่วนงาน

การกล่าวหาถือเป็นจุดเริ่มต้นของการดำเนินการทางวินัยนักศึกษา การกล่าวหาเป็นได้ทั้งทางวาจา และเป็นลายลักษณ์อักษร การกล่าวหาอาจเป็นในรูปแบบของหนังสือที่ลงลายมือชื่อผู้กล่าวหา หรือในรูปแบบของหนังสือที่ไม่ลงลายมือชื่อบุคคลใดที่เรียกว่าบัตรสนเท่ห์ การกล่าวหาต้องกล่าวหาต่อหัวหน้าส่วนงาน กล่าวคือต้องกล่าวหาเป็นวาจาหรือเป็นลายลักษณ์อักษรต่อหัวหน้าส่วนงาน แต่หากเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับรู้รับทราบ การกล่าวหาทำให้รายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับจนถึงหัวหน้าส่วนงาน โดยการกล่าวหาต้องระบุได้ว่า เป็นนักศึกษาผู้ใด ทำผิดเรื่องอะไร และต้องมีพยานหลักฐานในเบื้องต้นด้วย หากไม่สามารถระบุได้เช่นนั้น ก็ถือว่ายังไม่มี การกล่าวหา ซึ่งหัวหน้าส่วนงานอาจสั่งการให้ยุติเรื่องหรือให้สืบสวนหาข้อเท็จจริงต่อไปก็ได้ โดยการกล่าวหาว่านักศึกษากระทำความผิดทางวินัย อาจมาจากอาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษา หรือบุคคลภายนอก ซึ่งรู้เห็นการกระทำความผิดก็ได้ หากเป็นการกล่าวหาหรือความปรากฏต่ออธิการบดี ให้อธิการบดีส่งเรื่องดังกล่าวให้หัวหน้าส่วนงานที่นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาสังกัดอยู่เพื่อดำเนินการทางวินัย

4.2.2 การพิจารณาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในเบื้องต้น

เมื่อหัวหน้าส่วนงานได้รับรายงานการกล่าวหาหรือความปรากฏต่อหัวหน้าส่วนงานเอง ให้หัวหน้าส่วนงานพิจารณาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในเบื้องต้นว่า จากข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในเบื้องต้นนั้น น่าเชื่อว่านักศึกษาผู้นั้นกระทำความผิดวินัยหรือไม่ หากน่าเชื่อได้ว่านักศึกษาผู้นั้นกระทำความผิดวินัยก็ให้ดำเนินการทางวินัยต่อไป แต่หากไม่น่าเชื่อว่าเป็นเช่นนั้น ก็ให้สั่งการให้ยุติเรื่องดังกล่าว

4.2.3 การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

เมื่อหัวหน้าส่วนงานพิจารณาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในเบื้องต้นแล้วเห็นว่าน่าเชื่อว่านักศึกษาผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัย ก็ให้หัวหน้าส่วนงานแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ซึ่งต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน โดยแต่งตั้งอาจารย์ประจำของส่วนงานที่เกี่ยวข้องหนึ่งคนเป็นประธานกรรมการ และอาจารย์ประจำหรือเจ้าหน้าที่ของส่วนงานที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการสอบสวนอีกอย่างน้อยสองคน โดยให้กรรมการสอบสวนหนึ่งคนเป็นเลขานุการ และอาจแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการด้วยก็ได้

กรณีเรื่องที่กล่าวหาเกี่ยวข้องกับนักศึกษาหลายส่วนงานหรือมีเหตุอันสมควรอื่น ให้หัวหน้าส่วนงานรายงานผลการพิจารณาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในเบื้องต้นไปยังอธิการบดีเพื่อพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนต้องไม่แต่งตั้งบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามหรือมีสภาพร้ายแรง อันอาจทำให้การสอบสวนไม่เป็นกลางเป็นคณะกรรมการสอบสวนตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 13 และมาตรา 16 วรรคหนึ่ง

การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้หัวหน้าส่วนงานหรืออธิการบดีทำคำสั่งเป็นหนังสือ แล้วแจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้ประธานกรรมการทราบ และแจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพร้อมสิทธิในการคัดค้านกรรมการสอบสวนให้นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาทราบด้วย

ตัวอย่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หนังสือแจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเป็นไปตามภาคผนวกที่ 2

4.2.4 การคัดค้านกรรมการสอบสวน

หากนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาประสงค์คัดค้านกรรมการคนใดในคณะกรรมการสอบสวนว่ามีลักษณะต้องห้ามหรือมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การสอบสวนไม่เป็นกลางดังกล่าว ให้ยื่นคำคัดค้านเป็นหนังสือโดยระบุข้อคัดค้านพร้อมด้วยข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้านถึงประธานกรรมการ

เมื่อมีการคัดค้านกรรมการสอบสวนคนใดให้กรรมการสอบสวนคนนั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการสอบสวน และให้ประธานกรรมการเรียกประชุมคณะกรรมการสอบสวนเพื่อพิจารณาเหตุคัดค้านนั้น ให้กรรมการสอบสวนผู้ถูกคัดค้านชี้แจงข้อเท็จจริงและตอบข้อซักถามแล้วออกจากที่ประชุม โดยให้ถือว่าคณะกรรมการสอบสวนนั้นประกอบด้วยกรรมการสอบสวนทุกคนที่ไม่ถูกคัดค้าน ถ้าที่ประชุมมีมติให้กรรมการสอบสวนผู้ถูกคัดค้านปฏิบัติหน้าที่ต่อไปด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการสอบสวนที่ไม่ถูกคัดค้าน ก็ให้กรรมการสอบสวนผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ มติดังกล่าวให้กระทำโดยวิธีลงคะแนนลับและให้เป็นที่สุด แล้วให้ประธานกรรมการแจ้งมติที่ประชุมให้กรรมการสอบสวนผู้ถูกคัดค้านและนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยไม่ชักช้า

4.2.5 การไม่แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

1) กรณีที่นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาได้รับสารภาพว่าตนกระทำความผิดทางวินัยเป็นหนังสือต่อหัวหน้าส่วนงานหรืออธิการบดี ให้อธิการบดีหรือหัวหน้าส่วนงานสั่งลงโทษทางวินัยโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือให้คณะกรรมการสอบสวนยุติการสอบสวน

ตัวอย่างหนังสือรับสารภาพ เป็นไปตามภาคผนวกที่ 3

2) กรณีที่นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดกฎหมายอาญาและต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ให้อธิการบดีหรือหัวหน้าส่วนงาน

แล้วแต่กรณี แจ้งข้อเท็จจริงที่กล่าวหา ฐานความผิดทางวินัยและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 8 (8) ให้นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาทราบ รวมทั้งต้องแจ้งให้นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาทราบด้วยว่ามีสิทธิที่จะชี้แจงและนำพยานหลักฐานมาแก้ข้อกล่าวหา หากรับฟังได้ว่านักศึกษาผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดทางวินัย ให้ส่งลงโทษทางวินัยนักศึกษาโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือให้คณะกรรมการสอบสวนยุติการสอบสวน

ตัวอย่างบันทึกการแจ้งข้อเท็จจริงที่กล่าวหา ฐานความผิดทางวินัย พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และสิทธิในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา เป็นไปตามภาคผนวกที่ 5

4.2.6 การดำเนินการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน

การดำเนินการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนให้ดำเนินการโดยประชุมปรึกษาหารือกัน กล่าวคือ มาร่วมพบกันเพื่อปรึกษาหารือหรือดำเนินการใด ๆ ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561

1) การวางแผนทางการสอบสวน

เมื่อประธานกรรมการได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ให้คณะกรรมการสอบสวนกำหนดแนวทางการสอบสวน โดยให้พิจารณาเรื่องที่กล่าวหาว่ามีข้อกล่าวหาเกี่ยวกับเรื่องอะไร อย่างไร เข้าข่ายเป็นความผิดทางวินัยฐานใด ความผิดทางวินัยฐานดังกล่าวมีองค์ประกอบความผิดตามที่ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 กำหนดไว้อย่างไร และข้อเท็จจริงในเบื้องต้นนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาหรือปฏิเสธ มีข้ออ้างหรือข้อเถียงอย่างไร โดยนำข้อมูล ข้อสงสัย ข้อปฏิเสธ และข้ออ้างดังกล่าวมากำหนดเป็นประเด็นการสอบสวน หลักในการกำหนดประเด็นสอบสวน คือ ต้องตั้งประเด็นสอบสวนให้สั้นกระชับความในจุดสำคัญที่จะต้องพิสูจน์หรือวินิจฉัยในการสอบสวน ซึ่งได้แก่⁴³

(1) ประเด็นเกี่ยวกับการกระทำในเรื่องที่กล่าวหา โดยต้องพิสูจน์ว่านักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร เพราะเหตุใด เพื่อใช้ในการวินิจฉัยว่ากระทำผิดวินัยหรือไม่

(2) ประเด็นเกี่ยวกับกรณีความผิด โดยต้องพิสูจน์ว่านักศึกษาผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยฐานใด เพื่อใช้ในการวินิจฉัยปรับบทลงโทษว่าได้กระทำผิดวินัยตามข้อใดของข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561

(3) ประเด็นเกี่ยวกับความร้ายแรงแห่งกรณี โดยต้องพิสูจน์ว่า การกระทำของนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา มีพฤติการณ์ร้ายแรงเพียงใด ก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงเพียงใด เพื่อใช้ในการกำหนดสถานโทษตามความหนักเบาที่จะลงโทษแก่นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา

⁴³ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, สำนักมาตรฐานวินัย, คู่มือการดำเนินการทางวินัย, 82-83.

จากนั้นจึงกำหนดตัวพยานบุคคลและข้อซักถามในการสอบปากคำพยานบุคคล กำหนดพยานเอกสาร หรือพยานวัตถุหรือสถานที่ที่ต้องตรวจดู

ทั้งนี้ การวางแผนทางการสอบสวนดังกล่าวต้องมีจุดมุ่งหมายเพื่อพิสูจน์ความผิดและความบริสุทธิ์ของ นักศึกษาผู้ถูกกล่าวด้วย

2) การรวบรวมพยานหลักฐาน การรับฟังพยานหลักฐาน และการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน ที่สนับสนุนข้อกล่าวหา

เมื่อกำหนดแนวทางการสอบสวนแล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐาน เหล่านั้นเพื่อนำมาพิสูจน์ประเด็นสอบสวนที่ได้กำหนดไว้ โดยการรวบรวมพยานหลักฐานดังกล่าวต้องเป็น พยานหลักฐานที่มีได้เกิดขึ้นจากการจงใจ มีคำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวงหรือโดยมิชอบประการอื่น หรือ เป็นพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยชอบแต่ได้มาเนื่องจากการกระทำโดยมิชอบ หรือเป็นพยานหลักฐานที่ได้มา โดยอาศัยข้อมูลที่เกิดขึ้นหรือได้มาโดยมิชอบ ซึ่งต้องห้ามรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ข้อเท็จจริง แต่สำหรับพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยชอบแต่ได้มาโดยมิชอบนั้น อาจรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ ข้อเท็จจริงได้ หากการรับฟังพยานหลักฐานนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการอำนวยความยุติธรรมมากกว่าผลเสีย อันเกิดจากผลกระทบต่อมาตราฐานของระบบงานยุติธรรมทางวินัยหรือสิทธิเสรีภาพพื้นฐานของประชาชน โดยให้คำนึงถึงคุณค่าในเชิงพิสูจน์ ความสำคัญ และความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐานนั้น พฤติการณ์และ ความร้ายแรงของความผิดทางวินัย ลักษณะและความเสียหายที่เกิดจากการกระทำโดยมิชอบ ผู้ที่กระทำการ โดยมิชอบอันเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐานมานั้นได้รับการลงโทษหรือไม่ เพียงใด

เมื่อได้พยานหลักฐานที่ได้จากการรวบรวมและสามารถรับฟังได้แล้ว ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงใดนั้น ต้องมีการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานว่ารับฟังได้เพียงใด โดยต้องพิจารณาว่าพยานหลักฐานดังกล่าว เป็นพยานหลักฐานที่ดีที่สุดที่จะฟังมีในกรณีนั้นหรือไม่ เป็นพยานโดยตรงที่ระบุว่าจะข้อเท็จจริงเช่นนั้นได้มีอยู่ โดยไม่ต้องไปค้นหาเหตุผลสันนิษฐานอย่างใดต่อไปอีกหรือไม่ เป็นประจักษ์พยานหรือไม่ สำหรับพยานแวดล้อม หากพิจารณาโดยลำพังจะมีน้ำหนักน้อย แต่หากพิจารณาประกอบพยานหลักฐานอื่นจะทำให้มีน้ำหนักมากขึ้น แต่สำหรับพยานบอกเล่านั้นต้องรับฟังด้วยความระมัดระวัง

พยานที่ถือกันว่ามีน้ำหนักมาก คือ พยานที่ไม่มีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องซึ่งน่าจะเป็นกลาง พยานที่มีเหตุผล เชื่อมโยงกัน พยานที่มีพยานแวดล้อมประกอบ พยานคู่ที่ให้การตรงกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป พยานร่วมที่ให้การ เป็นพยานของทั้งคณะกรรมการสอบสวนและนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา พยานเอกสาร และพยานวัตถุ

พยานที่ถือกันว่ามีน้ำหนักน้อย คือ พยานที่ให้การแต่ละครั้งไม่เหมือนกัน พยานที่มีสาเหตุโกรธเคือง กับนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา พยานที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา พยานที่เห็นเหตุการณ์หรือ

ได้ยื่นคนเดียว พยานที่อยู่ในที่เดียวกันแต่ให้การแตกต่างกัน พยานที่ให้การไม่สมเหตุสมผล นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาที่ให้การขัดท่อนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาด้วยกัน พยานบอกเล่า⁴⁴

ตัวอย่างบันทึกถ้อยคำ เป็นไปตามภาคผนวกที่ 4

3) การแจ้งข้อเท็จจริงที่กล่าวหา ฐานความผิดทางวินัย พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และสิทธิในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

เมื่อรวบรวมพยานหลักฐานและชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานแล้ว และพิสูจน์ได้แล้วว่านักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร เพราะเหตุใด ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างไร เพียงใด และเป็นการกระทำผิดวินัยฐานใด ตามข้อใดของข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 ให้คณะกรรมการสอบสวนมีหนังสือเชิญนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา มาพบคณะกรรมการสอบสวนเพื่อแจ้งข้อเท็จจริงที่กล่าวหา ฐานความผิดทางวินัยและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ให้นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาทราบ รวมถึงแจ้งสิทธิในการชี้แจงโต้แย้งและนำพยานหลักฐานมาสนับสนุนแก้ข้อกล่าวหาให้นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาทราบด้วย โดยให้ออกาสนักศึกษผู้ถูกกล่าวหา มีสิทธิชี้แจงโต้แย้งแก้ข้อกล่าวหาภายใน 15 วันนับแต่วันที่รับแจ้งดังกล่าว

ในการแจ้งข้อเท็จจริงที่กล่าวหา ฐานความผิดทางวินัย พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และสิทธิในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ให้ทำเป็นบันทึกการแจ้งข้อเท็จจริงที่กล่าวหา ฐานความผิดทางวินัยและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และสิทธิในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามตัวอย่างในคู่มือเล่มนี้ โดยจัดทำบันทึกดังกล่าวเป็น 2 ฉบับ มีข้อความตรงกันพร้อมทั้งแนบสำเนาพยานหลักฐาน เช่น บันทึกถ้อยคำ พยานเอกสาร พยานวัตถุ หรือพยานที่เป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ด้วย สำหรับสำเนานักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา นั้นคณะกรรมการสอบสวนอาจพิจารณาปิดชื่อพยานบุคคลหรือข้อมูลที่สามารถระบุถึงพยานบุคคลได้หรือไม่แนบบันทึกถ้อยคำพยานบุคคลก็ได้โดยให้พิจารณาถึงความเหมาะสมและการปกป้องคุ้มครองพยานไม่ให้เกิดความเสียหาย เมื่อนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อในบันทึกทั้ง 2 ฉบับแล้วให้ส่งบันทึกดังกล่าวให้นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา 1 ฉบับ และคณะกรรมการสอบสวนเก็บไว้ในสำนวน 1 ฉบับ และหากนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาไม่มาพบคณะกรรมการสอบสวนตามที่เชิญ ให้คณะกรรมการสอบสวนจัดส่งบันทึก 1 ฉบับให้นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ โดยจัดส่งไปยังภูมิลำเนาของนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา

ตัวอย่างบันทึกการแจ้งข้อเท็จจริงที่กล่าวหา ฐานความผิดทางวินัย พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และสิทธิในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา เป็นไปตามภาคผนวกที่ 5

⁴⁴ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, สำนักมาตรฐานวินัย, คู่มือการดำเนินการทางวินัย, 85-88.

4) การรับฟังคำชี้แจงและพยานหลักฐานที่นำมาแก้ข้อกล่าวหา

เมื่อนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงโต้แย้งและนำพยานหลักฐานมาสืบแก้ข้อกล่าวหาแล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนพิจารณาคำชี้แจงและพยานหลักฐานของนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา โดยนำหลักในการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานข้างต้นมาใช้ในการพิจารณาคำชี้แจงและพยานหลักฐานดังกล่าว

5) การพิจารณาความผิดและการกำหนดโทษ

ให้คณะกรรมการสอบสวนพิจารณาเปรียบเทียบข้อกล่าวหาและพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา กับคำชี้แจงและพยานหลักฐานของนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา ตามประเด็นสอบสวนที่ได้กำหนดไว้ว่าหักล้างกัน ได้หรือไม่ เพียงใด

หากคำชี้แจงและพยานหลักฐานของนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาสามารถหักล้างข้อกล่าวหาและพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาได้ โดยเฉพาะในประเด็นสำคัญที่เป็นองค์ประกอบความผิดทางวินัย ก็พิจารณาได้ว่านักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดวินัยตามข้อกล่าวหา

แต่หากคำชี้แจงและพยานหลักฐานของนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาไม่สามารถหักล้างข้อกล่าวหาและพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาได้ โดยเฉพาะในประเด็นสำคัญที่เป็นองค์ประกอบความผิดทางวินัย ก็พิจารณาได้ว่านักศึกษาผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยตามข้อกล่าวหาและเป็นการความผิดทางวินัยฐานดังกล่าว

จากนั้นจึงพิจารณากำหนดสถานโทษและระดับโทษทางวินัยที่นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาสมควรได้รับ โดยพิจารณาจากพฤติการณ์ความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเสียหายที่เป็นผลโดยตรงจากการกระทำผิด รวมทั้งให้พิจารณาประวัติ ความประพฤติ ภาวะแห่งจิตใจและสภาพแวดล้อมของนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา หรือ สภาพความผิด หรือเหตุอื่นอันควรปรานีด้วย

6) การรายงานผลการสอบสวน

ให้คณะกรรมการสอบสวนจัดทำรายงานผลการสอบสวนโดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

- (1) ข้อเท็จจริงที่กล่าวหาและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง มีว่าอย่างไร
- (2) การแจ้งข้อกล่าวหา พยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ฐานความผิด และสิทธิในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ให้นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาทราบ ด้วยวิธีใด อย่างไร
- (3) คำชี้แจงและพยานหลักฐานของนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา มีว่าอย่างไร
- (4) ผลการพิจารณาเปรียบเทียบข้อกล่าวหาและพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา กับคำชี้แจงและพยานหลักฐานของนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา พิจารณาได้ความว่าอย่างไร เป็นความผิดทางวินัยหรือไม่ อย่างไร

(5) สถานโทษและระดับโทษที่นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาสมควรได้รับ

(6) ข้อเสนอแนะ ถ้ามี

โดยให้คณะกรรมการสอบสวนรายงานผลการสอบสวนดังกล่าวไปยังผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ซึ่งอาจเป็นหัวหน้าส่วนงานหรืออธิการบดีแล้วแต่กรณี

ตัวอย่างรายงานผลการสอบสวน เป็นไปตามภาคผนวกที่ 6

7) ระยะเวลาการสอบสวน และการขยายระยะเวลาการสอบสวน

คณะกรรมการสอบสวนต้องดำเนินการสอบสวนและรายงานผลการสอบสวนไปยังผู้สั่งแต่งตั้งภายใน 60 วันนับแต่วันที่ประธานกรรมการทราบคำสั่งแต่งตั้ง หากคณะกรรมการสอบสวนไม่สามารถดำเนินการสอบสวนและรายงานผลการสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวได้ ให้คณะกรรมการสอบสวนทำหนังสือเสนอไปยังผู้สั่งแต่งตั้งเพื่อขอขยายระยะเวลาการสอบสวน โดยสามารถขอขยายระยะเวลาการสอบสวนได้ครั้งละไม่เกิน 30 วันนับแต่วันที่ครบกำหนด และสามารถขอขยายระยะเวลาได้ไม่เกิน 2 ครั้ง

4.2.7 การพิจารณาผลการสอบสวน

เมื่อหัวหน้าส่วนงานหรืออธิการบดีผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้รับรายงานผลการสอบสวนให้พิจารณาตรวจสอบการสอบสวน ดังนี้

1) การดำเนินการสอบสวนเป็นไปตามขั้นตอนข้างต้นหรือไม่ โดยเฉพาะขั้นตอนการแจ้งข้อกล่าวหา พยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ฐานความผิด และสิทธิในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาให้นักศึกษาทราบ หากคณะกรรมการสอบสวนไม่ดำเนินการสอบสวนเป็นไปตามขั้นตอนดังกล่าว ให้ผู้สั่งแต่งตั้งสั่งการคืนสำนวนการสอบสวนให้คณะกรรมการสอบสวนกลับไปดำเนินการสอบสวนในขั้นตอนดังกล่าวให้ถูกต้อง

2) ตรวจสอบข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานว่ารับฟังได้หรือไม่ ได้ความว่าอย่างไร สอบสวนหมดประเด็นหรือไม่ หากพิจารณาแล้วว่าการสอบสวนยังไม่หมดประเด็น ให้ผู้สั่งแต่งตั้งกำหนดประเด็นแล้วสั่งการให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนตามประเด็นดังกล่าว แล้วให้รายงานผลการสอบสวนไปยังผู้สั่งแต่งตั้งเพิ่มเติม

3) ตรวจสอบการปรับบทฐานความผิดทางวินัยกับข้อเท็จจริงของคณะกรรมการสอบสวนว่าองค์ประกอบของฐานความผิดทางวินัยเป็นไปตามข้อเท็จจริงที่รับฟังได้หรือไม่ อย่างไร หากปรับบทฐานความผิดทางวินัยไม่ถูกต้องตรงกับข้อเท็จจริง ให้ผู้สั่งแต่งตั้งพิจารณาปรับบทฐานความผิดทางวินัยใหม่ให้ถูกต้อง แล้วสั่งการให้คณะกรรมการสอบสวนไปดำเนินการแจ้งข้อกล่าวหา พยานหลักฐานที่สนับสนุน

ข้อกล่าวหา ฐานความผิด และสิทธิในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาให้นักศึกษาทราบ ตามฐานความผิดทางวินัยที่ปรับเปลี่ยนให้เป็นไปตามข้อเท็จจริงนั้น

4) ตรวจสอบสถานโทษและระดับโทษที่คณะกรรมการเสนอมาว่า เหมาะสมตามความร้ายแรงแห่งพฤติการณ์การกระทำและความเสียหายหรือไม่ เหมาะสมตามประวัติ ความประพฤติ ภาวะแห่งจิตใจและสภาพแวดล้อมของนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา หรือสภาพความผิดหรือไม่ หรือเหตุอันสมควรปราณีหรือไม่ หากสถานโทษและระดับโทษที่คณะกรรมการเสนอมาไม่เหมาะสมดังกล่าว ให้ผู้สั่งแต่งตั้งส่งโทษตามความเหมาะสม

4.2.8 การส่งลงโทษและการแจ้งการส่งลงโทษ

เมื่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณารายงานผลการสอบสวนแล้วเห็นว่าถูกต้องหรือได้ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องแล้ว ให้พิจารณาส่งลงโทษทางวินัยแก่นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา ดังนี้

1) กรณีที่ผลการสอบสวนปรากฏว่า นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรลดโทษ หรือนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยโดยมีสาเหตุมาจากความผิดปกติทางจิตใจหรือปัญหาสำคัญประการอื่น ให้ผู้สั่งแต่งตั้งส่งลงโทษทางวินัย และให้เรียกนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาว่ากล่าวตักเตือนด้วยวาจา

2) กรณีที่ผลการสอบสวนปรากฏว่า นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดทางวินัยที่มีโทษความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้สั่งแต่งตั้งพิจารณาส่งลงโทษ ว่ากล่าวตักเตือน หรือทำทัณฑ์บน โดยการส่งลงโทษทางวินัยที่มีโทษความผิดวินัยอย่างร้ายแรงนี้ให้ทำเป็นหนังสือ โดยเรียกนักศึกษาผู้ถูกลงโทษมาทำหนังสือว่ากล่าวตักเตือน หรือหนังสือทัณฑ์บนแล้วแต่กรณี อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าการส่งลงโทษทางวินัยที่มีโทษความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจะไม่ต้องทำเป็นรูปแบบคำสั่งของมหาวิทยาลัย แต่ต้องประกอบด้วยข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้อกฎหมายที่อ้างอิง ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ วัน เดือน และปีที่ส่งลงโทษ ชื่อและตำแหน่งของผู้สั่งลงโทษ พร้อมทั้งมีลายมือชื่อของผู้สั่งลงโทษ และต้องระบุสิทธิอุทธรณ์ สิทธิตรวจหรือคัดพยานหลักฐาน และสิทธิร้องขอการลงโทษในหนังสือลงโทษด้วย ทั้งนี้ การส่งลงโทษทางวินัยที่มีโทษความผิดวินัยอย่างร้ายแรงโดยทำเป็นหนังสือนี้ถือว่านักศึกษาผู้ถูกลงโทษได้รับแจ้งการส่งลงโทษเมื่อได้ลงลายมือชื่อในหนังสือลงโทษดังกล่าวโดยไม่ต้องมีหนังสือแจ้งการส่งลงโทษแต่อย่างใด

3) กรณีที่ผลการสอบสวนปรากฏว่า นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้สั่งแต่งตั้งพิจารณาส่งลงโทษ ตัดสิทธิการเข้าสอบในทุกรายวิชาหรือบางรายวิชา หรือให้พักการศึกษามีกำหนดไม่เกินหนึ่งปีการศึกษา หรือไม่เสนอชื่อเพื่อขออนุมัติให้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร เป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปีการศึกษา หรือให้พ้นสภาพนักศึกษา กรณีผู้สั่งแต่งตั้งเป็นหัวหน้าส่วนงานและไม่ได้รับมอบอำนาจจากอธิการบดีให้ลงโทษตัดสิทธิการเข้าสอบในทุกรายวิชาหรือบางรายวิชา หรือให้พักการศึกษา ให้ผู้สั่งแต่งตั้ง

ที่เป็นหัวหน้าส่วนงานรายงานผลการสอบสวนที่พิจารณาตรวจสอบแล้วไปยังอธิการบดีเพื่อพิจารณาสั่งลงโทษ โดยการสั่งลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงนี้ให้ทำเป็นคำสั่งมหาวิทยาลัย ซึ่งต้องประกอบด้วยข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้อกฎหมายที่อ้างอิง ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ วัน เดือน และปีที่ทำคำสั่ง ชื่อและตำแหน่งของผู้ทำคำสั่ง พร้อมทั้งลายมือชื่อของผู้ทำคำสั่ง และสิทธิอุทธรณ์ ทั้งนี้ เมื่อมีคำสั่งลงโทษแล้ว ให้มีหนังสือแจ้งคำสั่งลงโทษ และสิทธิตรวจหรือคัดพยานหลักฐาน สิทธิร้องขอลดเวลาการลงโทษหรือยกโทษให้นักศึกษาผู้ถูกลงโทษทราบด้วย โดยให้ถือว่านักศึกษาผู้ถูกลงโทษได้รับแจ้งคำสั่งลงโทษเมื่อได้ลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งลงโทษ

ตัวอย่างหนังสือลงโทษ คำสั่งลงโทษ และหนังสือแจ้งคำสั่งลงโทษ เป็นไปตามภาคผนวกที่ 7

4.2.9 การแจ้งการลงโทษและการรายงานการลงโทษ

1) การแจ้งการลงโทษต่อบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง

กรณีนักศึกษาผู้ถูกลงโทษเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีหรือต่ำกว่าปริญญาตรี ให้ผู้สั่งลงโทษแจ้งการลงโทษให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของนักศึกษาผู้ถูกลงโทษทราบด้วย แต่หากนักศึกษาผู้ถูกลงโทษเป็นนักศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ไม่ต้องแจ้งการลงโทษให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของนักศึกษาผู้ถูกลงโทษทราบ

ตัวอย่างหนังสือแจ้งบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เป็นไปตามภาคผนวกที่ 8

2) การรายงานการลงโทษ

(1) กรณีการลงโทษทางวินัยที่มีโทษความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งได้แก่ การว่ากล่าวตักเตือนเป็นหนังสือ การทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ เมื่อหัวหน้าส่วนงานสั่งลงโทษทางวินัยที่มีโทษความผิดวินัยอย่างร้ายแรงแก่นักศึกษาผู้ถูกลงโทษแล้ว ให้รายงานการลงโทษดังกล่าวไปยังอธิการบดี แต่หากการสั่งลงโทษนั้นอธิการบดีเป็นผู้สั่งลงโทษ ก็ไม่ต้องรายงานไปยังที่ใด โดยการรายงานการลงโทษดังกล่าว ต้องประกอบด้วยสำเนารายงานผลการสอบสวนและสำเนาหนังสือสั่งลงโทษ

(2) กรณีการลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งได้แก่ การตัดสิทธิการเข้าสอบในทุกรายวิชาหรือบางรายวิชา การให้พักการศึกษา การไม่เสนอชื่อเพื่อขออนุมัติให้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร การให้พ้นสภาพนักศึกษา เมื่ออธิการบดีสั่งลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงแก่นักศึกษาผู้ถูกลงโทษแล้ว ให้รายงานการลงโทษดังกล่าวไปยังสภามหาวิทยาลัย และหากเป็นกรณีที่หัวหน้าส่วนงานได้รับมอบอำนาจจากอธิการบดีให้เป็นผู้สั่งลงโทษตัดสิทธิการเข้าสอบในทุกรายวิชาหรือบางรายวิชา หรือให้พักการศึกษา เมื่อหัวหน้าส่วนงานมีคำสั่งลงโทษแล้วให้รายงานการลงโทษไปยังอธิการบดี และให้อธิการบดีรายงานการลงโทษดังกล่าวไปยัง

สภามหาวิทยาลัยต่อไป โดยการรายงานการลงโทษดังกล่าว ต้องประกอบด้วยสำเนารายงานผลการสอบสวน และสำเนาคำสั่งลงโทษ

4.3 การพิจารณารายงานการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษาของมหาวิทยาลัยหรือสภามหาวิทยาลัย

เมื่อมหาวิทยาลัยโดยอธิการบดี หรือสภามหาวิทยาลัยโดยที่ประชุมสภามหาวิทยาลัย ได้รับทราบรายงานการลงโทษจากส่วนงานหรือมหาวิทยาลัยแล้วแต่กรณี ถึงแม้ว่าส่วนงานหรือมหาวิทยาลัยจะรายงานมาเพื่อทราบ แต่ก็ไม่ได้ตัดอำนาจที่อธิการบดีหรือสภามหาวิทยาลัยจะพิจารณาตรวจสอบการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษาในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชาหรือผู้ควบคุมดูแลแล้วแต่กรณี หากอธิการบดีหรือสภามหาวิทยาลัยพิจารณาแล้วเห็นว่า การดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษาตามที่ได้รับรายงานไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับกำหนด หรือการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษาเป็นไปโดยไม่สุจริต กลั่นแกล้ง เลือกลปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม หรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบ ให้อธิการบดีหรือสภามหาวิทยาลัยแล้วแต่กรณี สั่งการให้หัวหน้าส่วนงานหรืออธิการบดีไปทบทวนและแก้ไขการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษาให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับกำหนด

ทั้งนี้ กรณีที่หัวหน้าส่วนงานรายงานการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยศึกษามายังมหาวิทยาลัย หากอธิการบดีพิจารณาประวัติ ความประพฤติ ภาวะแห่งจิตใจและสภาพแวดล้อมของนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา หรือสภาพความผิด หรือเหตุอันควรปราณี แล้วเห็นว่า สมควรรอการลงโทษไว้ก่อนเพื่อให้ นักศึกษากลับตัวภายในระยะเวลาที่กำหนด ก็ให้อธิการบดีมีคำสั่งให้รอการลงโทษโดยมีกำหนดไม่เกิน 1 ปี

4.4 หลักธรรมาภิบาลกับการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษา

1) **หลักนิติธรรม (Rule of Law)** การดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษาต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับอย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพและความยุติธรรมของนักศึกษา ต้องดำเนินการทางวินัยโดยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เว้นแต่เป็นความผิดที่กำหนดว่าลงโทษได้โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน การลงโทษต้องกระทำโดยผู้มีอำนาจและอยู่ในขอบเขตที่ได้กำหนดไว้ ไม่ลงโทษเกินอำนาจหรือนอกเหนือจากที่ข้อบังคับกำหนด

2) **หลักคุณธรรม (Ethics)** หมายถึง การดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษาต้องยึดมั่นในความถูกต้อง ซื่อสัตย์และสุจริต ต้องไม่เป็นการกลั่นแกล้ง อาฆาตมาดร้าย หรือแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้

3) **หลักความโปร่งใส (Transparency)** การดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษาต้องโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้

4) **หลักการมีส่วนร่วม (Participation)** การดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษาต้องเปิดโอกาสให้นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหามีส่วนร่วมในการดำเนินการ โดยต้องให้โอกาสนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาในการชี้แจงโต้แย้งแก้ข้อกล่าวหา

5) **หลักความรับผิดชอบ (Accountability)** การดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษาต้องมีจิตสำนึกในหน้าที่ร่วมรับผิดชอบต่อสังคม สิทธิและหน้าที่ และเคารพความคิดเห็นที่แตกต่างตามหลักประชาธิปไตย

6) **หลักความคุ้มค่า (Value for Money)** การดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษาต้องบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด

บทที่ 5

ปัญหา อุปสรรค แนวทางในการแก้ไข และข้อเสนอแนะ

5.1 ปัญหา อุปสรรค แนวทางในการแก้ไข

การดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษามีหลักเกณฑ์และขั้นตอนตามที่ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 กำหนด ซึ่งในการปฏิบัติงานมีปัญหาอุปสรรคและมีแนวทางแก้ไขปัญหา ดังนี้

กรณีที่ 1 นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาได้เขียนหนังสือรับสารภาพว่าตนกระทำความผิดวินัย แต่ไม่ได้ระบุว่ารับสารภาพต่อผู้ใด หรือรับสารภาพต่อบุคคลอื่นที่ไม่ใช่อธิการบดีหรือหัวหน้าส่วนงาน

แนวทางการแก้ไข หากนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาสามารถมาเขียนหนังสือรับสารภาพเพิ่มเติมได้ให้นักศึกษาเขียนเพิ่มเติมว่าเรียนอธิการบดีหรือหัวหน้าส่วนงานที่นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาสังกัดอยู่ หรือให้นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาเขียนหนังสือรับสารภาพใหม่ตามตัวอย่างในภาคผนวกที่ 3 ของคู่มือเล่มนี้ แต่หากนักศึกษาไม่สามารถมาเขียนหนังสือรับสารภาพเพิ่มเติมได้ ให้เจ้าหน้าที่นำหนังสือรับสารภาพดังกล่าวเสนอให้อธิการบดีหรือหัวหน้าส่วนงานที่นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาสังกัดอยู่ทราบ แล้วดำเนินการและลงโทษทางวินัยต่อไป

กรณีที่ 2 นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหายอมรับสารภาพว่าตนกระทำการตามที่ถูกกล่าวหา แต่ยอมรับแบบภาคเสธ คือ แบ่งรับแบ่งสู้ รับบ้างปฏิเสธบ้าง เช่น ยอมรับว่านำโทรศัพท์มือถือเข้าไปในห้องสอบเปิดเครื่องไว้ ทั้งที่ทราบแล้วว่าห้ามนำโทรศัพท์มือถือเข้าไปในห้องสอบ แต่ไม่ได้นำโทรศัพท์มือถือมาใช้ในการทุจริตสอบ เป็นต้น

แนวทางการแก้ไข หากนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหายอมรับสารภาพแบบภาคเสธ จะถือว่านักศึกษารับสารภาพว่าตนกระทำความผิดวินัยไม่ได้ และจะลงโทษนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาโดยไม่แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนไม่ได้ ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อสอบสวนในเรื่องดังกล่าว

กรณีที่ 3 การดำเนินการทางวินัยนักศึกษาโดยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงหรือเสนอให้คณะกรรมการอื่นพิจารณาและได้สั่งลงโทษทางวินัยนักศึกษาโดยไม่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและดำเนินการสอบสวนตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561

แนวทางการแก้ไข การดำเนินการทางวินัยโดยไม่แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนมีเพียง 2 กรณีเท่านั้น คือ นักศึกษาผู้ถูกลงโทษรับสารภาพเป็นหนังสือต่ออธิการบดีหรือหัวหน้าส่วนงาน หรือนักศึกษาผู้ถูกลงโทษถูกคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ดังนั้น หากนักศึกษาผู้ถูกลงโทษรับสารภาพเป็นหนังสือในการสอบข้อเท็จจริงของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงก็สามารถลงโทษทางวินัยนักศึกษาแก่นักศึกษาผู้นั้นโดยไม่แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้ แต่หากนักศึกษาผู้ถูกลงโทษไม่ยอมรับสารภาพเป็นหนังสือการลงโทษทางวินัยแก่นักศึกษาถือว่าไม่ถูกต้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 โดยผู้สั่งลงโทษต้องเพิกถอนการสั่งลงโทษทางวินัยดังกล่าว และต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและดำเนินการสอบสวนตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 แล้วจึงพิจารณาสั่งลงโทษใหม่

กรณีที่ 4 นายสมชายได้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยและได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อสอบสวนเรื่องดังกล่าว ต่อมา นายสมเกียรติได้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยในเรื่องอื่นซึ่งไม่เกี่ยวกับกรณีที่นายสมชายถูกลงโทษ แต่ให้คณะกรรมการสอบสวนที่สอบสวนเรื่องของนายสมชาย มาสอบสวนเรื่องของนายสมเกียรติด้วยโดยไม่ได้มีการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสอบสวนขึ้นใหม่ และได้ลงโทษนายสมชายและนายสมเกียรติตามรายงานผลการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนดังกล่าว

แนวทางการแก้ไข การสอบสวนนายสมเกียรติของคณะกรรมการสอบสวนดังกล่าวเป็นการดำเนินการไม่ถูกต้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 เนื่องจากเป็นการสอบสวนคนละเรื่องคนละกรณี ทำให้การลงโทษทางวินัยแก่นายสมเกียรติไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้สั่งลงโทษต้องเพิกถอนการสั่งลงโทษทางวินัยและแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นใหม่เพื่อสอบสวนเรื่องของนายสมเกียรติและสั่งลงโทษตามที่เห็นสมควร

กรณีที่ 5 นายสมชายและนายสมเกียรติถูกกล่าวหาว่าทุจริตในการสอบ โดยนายสมชายได้ตอบข้อสอบตามที่นายสมเกียรติให้สัญญาณ แต่แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อสอบสวนนายสมชายคนหนึ่งและแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อสอบสวนนายสมเกียรติอีกคนหนึ่ง

แนวทางการแก้ไข หากนักศึกษาหลายรายถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยในเรื่องเดียวกัน คราวเดียวกัน และมีเหตุเกี่ยวเนื่องกัน ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนสามารถแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนคนเดียวเพื่อดำเนินการสอบสวนนักศึกษาดังกล่าวได้

กรณีที่ 6 กรณีที่หัวหน้าส่วนงานได้รับมอบอำนาจจากอธิการบดีให้เป็นผู้ส่งลงโทษตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 9 (3) ตัดสิทธิการเข้าสอบในทุกรายวิชาหรือบางรายวิชา หรือข้อ 9 (4) ให้พักการศึกษา ซึ่งข้อบังคับกำหนดให้ต้องทำเป็นคำสั่งมหาวิทยาลัย จึงอาจมีปัญหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการออกเลขที่คำสั่งซึ่งต้องเป็นเลขที่คำสั่งของมหาวิทยาลัยไม่ใช่เลขที่คำสั่งของส่วนงาน

แนวทางการแก้ไข ให้หัวหน้าส่วนงานจัดทำคำสั่งลงโทษโดยทำเป็นคำสั่งมหาวิทยาลัยแล้วนำไปให้งานบริหารเอกสาร กองบริหารงานทั่วไป ออกเลขที่คำสั่งของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ผู้จัดทำคู่มือเห็นว่าการดำเนินการออกเลขที่คำสั่งของมหาวิทยาลัยดังกล่าวก่อให้เกิดความไม่สะดวกเรียบร้อยในทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ และเนื่องจากการลงโทษทางวินัยนักศึกษาที่ผ่านมาไม่ปรากฏว่าอธิการบดีเคยมอบอำนาจให้หัวหน้าส่วนงานส่งลงโทษแทนแต่อย่างใด ผู้จัดทำจึงเห็นสมควรให้อธิการบดีสงวนอำนาจในการสั่งลงโทษดังกล่าวไว้ โดยไม่ต้องมอบอำนาจให้หัวหน้าส่วนงานส่งลงโทษแทน เพื่อให้การดำเนินการและการลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงเป็นรูปแบบและมาตรฐานเดียวกัน

5.2 ข้อเสนอแนะ

ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 20 วรรคสอง กำหนดว่าการสั่งลงโทษตามข้อ 9 (3) ตัดสิทธิการเข้าสอบในทุกรายวิชาหรือบางรายวิชา หรือข้อ 9 (4) ให้พักการศึกษา อธิการบดีอาจมอบอำนาจให้หัวหน้าส่วนงานลงโทษแทนได้ ประกอบกับปัญหาและอุปสรรคในกรณีที่ 6 ผู้จัดทำคู่มือเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษาเป็นรูปแบบและมาตรฐานเดียวกัน และเพื่อให้การตรวจสอบการดำเนินการและการลงโทษทางวินัยนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเห็นสมควรยกเลิกข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 20 วรรคสอง หรือสมควรสงวนอำนาจการสั่งลงโทษดังกล่าวให้เป็นอำนาจของอธิการบดีโดยไม่ต้องมอบอำนาจให้หัวหน้าส่วนงานลงโทษแทน

บรรณานุกรม

- นางจินตนา ปัญญาณะ กับ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับพวกรวม 3 คน. คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.164 (ศาลปกครองสูงสุด 2562).
- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. <http://www.royin.go.th/dictionary/> (สืบค้นเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2562).
- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 120 ตอนที่ 95 ก (วันที่ 2 ตุลาคม 2546).
- พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 94 ก (วันที่ 10 ตุลาคม 2542).
- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2550, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 68 ก (วันที่ 16 ตุลาคม 2550).
- พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 113 ตอนที่ 60 ก (วันที่ 14 พฤศจิกายน 2539).
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. ส่วนกิจการนักศึกษา. งานวินัยนักศึกษาและการทหาร. คู่มือปฏิบัติงานด้าน วินัยนักศึกษา. ม.ป.ท.: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 2554. <http://web.sut.ac.th/dsa/discipline/images/vinai2555.pdf> (สืบค้นเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2562).
- มหาวิทยาลัยมหิดล. “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี พ.ศ. 2552.” 27 เมษายน 2552.
- มหาวิทยาลัยมหิดล, “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยจรรยาบรรณบุคลากรและนักศึกษาของ มหาวิทยาลัยมหิดล และการดำเนินการทางจรรยาบรรณ พ.ศ. 2552,” 18 พฤศจิกายน 2552.
- มหาวิทยาลัยมหิดล, “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2518,” 3 กรกฎาคม 2518.
- มหาวิทยาลัยมหิดล, “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2547,” 28 กันยายน 2547.
- มหาวิทยาลัยมหิดล, “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2553,” 8 ตุลาคม 2553.
- มหาวิทยาลัยมหิดล. “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561.” 17 ธันวาคม 2561.
- มหาวิทยาลัยมหิดล. สำนักงานอธิการบดี. กองแผนงาน. “แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2563 – 2566.” กองแผนงาน. <https://op.mahidol.ac.th/pl/wp-content/uploads/2019/08/แผนระยะ-4-ปี-มหิดล-Update.pdf> (สืบค้นเมื่อวันที่ 21 กันยายน 2562).

มหาวิทยาลัยมหิดล. สำนักงานอธิการบดี. กองแผนงาน. “โครงสร้างการบริหารมหาวิทยาลัยมหิดล.”

กองแผนงาน. <https://op.mahidol.ac.th/pl/mahidolorganization2018> (สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2562).

มหาวิทยาลัยมหิดล. สำนักงานอธิการบดี. กองกฎหมาย. “โครงสร้างการบริหารงาน.” กองกฎหมาย.

<https://op.mahidol.ac.th/la/โครงสร้างการบริหารงาน> (สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2562).

มหาวิทยาลัยมหิดล, สำนักงานอธิการบดี, กองกฎหมาย, “ประวัติ วิสัยทัศน์ พันธกิจ,” กองกฎหมาย,

<https://op.mahidol.ac.th/la/vision> (สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2562).

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. สำนักงานพัฒนานักศึกษา. งานวินัยและสวัสดิภาพนักศึกษา. คู่มือปฏิบัติงานด้าน

วินัยนักศึกษา. ม.ป.ท.: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 2560. http://www.ubu.ac.th/web/files_up/37f2018062012533410.pdf (สืบค้นเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2562).

มูลนิธิวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางปกครอง. คำอธิบายหลักกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ประชาชน, 2554.

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2548, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 122

ตอนพิเศษ 35 ง (วันที่ 26 เมษายน 2548).

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. สำนักมาตรฐานวินัย. คู่มือการดำเนินการทางวินัย. นนทบุรี:

กลุ่มโรงพิมพ์ สำนักบริหารกลาง สำนักงาน ก.พ., 2549.

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. "ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน." คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน

แห่งชาติ. <http://www.nhrc.or.th/Human-Rights-Knowledge/International-Human-Rights-Affairs/International-Law-of-human-rights.aspx> (สืบค้นเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2562).

United Nations, "CHAPTER IV HUMAN RIGHTS, 11. Convention on the Rights of the Child," United Nations

Treaty Collection, https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-11&chapter=4&lang=en (สืบค้นเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2562).

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1 ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล

ว่าด้วยวินัยนักศึกษา

พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา เพื่อให้
นักศึกษาปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบวินัย อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข สร้างบรรยากาศการเรียนรู้

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๕๐
สภามหาวิทยาลัยมหิดล ในการประชุมครั้งที่ ๕๓๘ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงออกข้อบังคับไว้
ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยมหิดล

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยมหิดล

“อธิการบดี” หมายความว่า อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล

“ส่วนงาน” หมายความว่า ส่วนงานตามประกาศมหาวิทยาลัย และให้รวมถึงโครงการจัดตั้ง
ส่วนงานอื่นที่จัดให้มีการเรียนการสอนตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย

“หัวหน้าส่วนงาน” หมายความว่า หัวหน้าส่วนงานตามประกาศมหาวิทยาลัย และให้รวมถึง
หัวหน้าโครงการจัดตั้งส่วนงานอื่นที่จัดให้มีการเรียนการสอนตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย

“นักศึกษา” หมายความว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล

ข้อ ๕ ให้อธิการบดีเป็นผู้รักษาการตามข้อบังคับนี้ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม
ข้อบังคับนี้ ให้อธิการบดีมีอำนาจสั่งการให้ปฏิบัติตามที่เห็นสมควรและถือเป็นที่สุด

หมวด ๑

วินัยและการรักษาวินัย

ข้อ ๖ นักศึกษาต้องรักษาและปฏิบัติตามวินัยและจรรยาบรรณที่บัญญัติไว้ในข้อบังคับ และ
ประกาศของมหาวิทยาลัยและส่วนงานโดยเคร่งครัดอยู่เสมอ

การประพฤติผิดจรรยาบรรณที่เป็นความผิดวินัยให้ดำเนินการตามข้อบังคับนี้

- ๒ -

ข้อ ๗ นักศึกษาพึงรักษาวินัยดังต่อไปนี้

(๑) นักศึกษาต้องรักษาไว้ซึ่งความสามัคคี ความสงบเรียบร้อย ชื่อเสียง และเกียรติคุณของมหาวิทยาลัย ห้ามก่อเหตุวุ่นวาย ทำร้ายร่างกาย หรือทำลายทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยหรือของบุคคลอื่น

(๒) นักศึกษาต้องประพฤติตนเป็นสุภาพชน ไม่ประพฤติในสิ่งที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย หรือเสียหายแก่ตนเอง บุคคลอื่นหรือมหาวิทยาลัย

(๓) นักศึกษาต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่ง หรือคำตักเตือนของอาจารย์และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยในการปฏิบัติหน้าที่

(๔) นักศึกษาต้องแต่งชุดนักศึกษา หรือแต่งกายสุภาพเรียบร้อย ให้ถูกต้องตามข้อบังคับและประกาศของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงาน

ในกรณีที่เข้าชั้นเรียน เข้าห้องสอบ หรือติดต่อส่วนงานภายในมหาวิทยาลัย นักศึกษาต้องแขวนหรือแสดงหรือติดบัตรประจำตัวนักศึกษา เพื่อให้อาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยตรวจสอบได้ตลอดเวลา

(๕) นักศึกษาต้อง ไม่ดื่มสุรา ของมีเมา ในบริเวณมหาวิทยาลัยหรือเมื่ออยู่ในชุดนักศึกษา

(๖) นักศึกษาต้องไม่สูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่ของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๘ นักศึกษากระทำการดังต่อไปนี้ ถือว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(๑) เล่นการพนัน หรือกระทำการใด ๆ ที่เกี่ยวกับการพนันหรือมีส่วนเกี่ยวข้องข้องสนับสนุน การพนันที่ผิดกฎหมายทุกชนิด

(๒) กระทำการใด ๆ ที่เข้าข่ายเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีโทษทางอาญา

(๓) กระทำการใด ๆ ที่เข้าข่ายเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีโทษทางอาญา ซึ่งเป็นการกระทำความผิดอย่างร้ายแรง

(๔) กระทำการใด ๆ แก่ทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย โดยเจตนา เป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย แก่มหาวิทยาลัยอย่างร้ายแรง

(๕) ครอบครองหรือนำอาวุธปืน หรือสิ่งอันตรายร้ายแรงเข้ามาในมหาวิทยาลัย ซึ่งอาจเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของผู้อื่น

(๖) กระทำการลามก อนาจาร หรือกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ หรือประพฤติดิตศีลธรรม อันดี อันเป็นเหตุให้เสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัยอย่างร้ายแรง

(๗) ทำร้ายร่างกายผู้อื่นเป็นเหตุให้มีผู้ได้รับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย หรือเป็นเหตุให้เสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัยอย่างร้ายแรง

(๘) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๙) ทุจริตในการสอบของมหาวิทยาลัย หรือหน่วยงานอื่นทั้งที่เป็นของรัฐหรือเอกชน

(๑๐) จัดทำ เผยแพร่ หรือมีไว้ครอบครองซึ่งสื่อ สิ่งพิมพ์ สิ่งวาด หรือสิ่งเขียน หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือกระทำการอื่นใด อันอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่มหาวิทยาลัยอย่างร้ายแรง

(๑๑) ปลอมลายมือชื่อผู้อื่น ปลอมเอกสารหรือแก้ไขข้อความในเอกสารที่แท้จริง หรือใช้เอกสารเช่นนั้นเป็นหลักฐานต่อมหาวิทยาลัย ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่มหาวิทยาลัยอย่างร้ายแรง

(๑๒) กระทำการใด ๆ ที่นำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ความเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยและเป็นเหตุให้เสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัยอย่างร้ายแรง

หมวด ๒

โทษและการพิจารณาโทษทางวินัย

ข้อ ๙ โทษวินัยมี ๖ สถาน

(๑) ว่ากล่าวตักเตือน

(๒) ทำทัณฑ์บน

(๓) ตัดสิทธิการเข้าสอบในทุกรายวิชาหรือบางรายวิชา

(๔) ให้พักการศึกษา มีกำหนดไม่เกินหนึ่งปีการศึกษา

(๕) ไม่เสนอชื่อเพื่อขออนุมัติให้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร เป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปีการศึกษา

(๖) ให้พ้นสภาพนักศึกษา

ข้อ ๑๐ นักศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรงดโทษ ให้หัวหน้าส่วนงานพิจารณาโทษโดยให้ว่ากล่าวตักเตือนด้วยวาจา และอาจพิจารณานำข้อ ๑๓ มาใช้โดยอนุโลมก็ได้

ข้อ ๑๑ นักศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัย และถูกลงโทษตามข้อ ๙ (๑) หรือ (๒) เมื่อมหาวิทยาลัยคำนึงถึงประวัติ ความประพฤติ ภาวะแห่งจิตใจและสภาพแวดล้อมของผู้นั้น หรือสภาพความผิด หรือเหตุอื่นอันควรปรานีแล้ว มหาวิทยาลัยอาจมีคำสั่งให้รอกการลงโทษไว้ก่อน เพื่อให้โอกาสนักศึกษากลับตัวภายในระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด แต่ต้องไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันที่มหาวิทยาลัยมีคำสั่งและให้กำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมประพฤติของนักศึกษาผู้นั้นด้วย เช่น ต้องเข้าโครงการพัฒนาตนเองหรือบำเพ็ญประโยชน์สาธารณะ หรือปฏิบัติงานให้กับหน่วยงาน หรือให้ละเว้นการประพฤติใด ๆ อันอาจนำไปสู่การกระทำความผิดวินัยนักศึกษา

ข้อ ๑๒ นักศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ลงโทษตามข้อ ๙ (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) ตามควรแก่กรณี

นักศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัย และถูกลงโทษตามข้อ ๙ (๓) (๔) หรือ (๕) หากนักศึกษาผู้นั้นสำนึกผิดและยื่นคำร้องต่อมหาวิทยาลัยเพื่อขอบรรเทาโทษ เมื่อพิจารณาโดยคำนึงถึงประวัติ ความประพฤติ ภาวะแห่งจิตใจ และสภาพแวดล้อมของผู้นั้น หรือสภาพความผิด หรือเหตุอื่นอันควรปรานีแล้ว มหาวิทยาลัยอาจมีคำสั่งลดเวลาการลงโทษหรือยกโทษให้ โดยให้นักศึกษาเข้าโครงการพัฒนาตนเองหรือบำเพ็ญประโยชน์สาธารณะ หรือปฏิบัติงานให้กับหน่วยงาน หรือให้ละเว้นการประพฤติใด ๆ อันอาจนำไปสู่การกระทำความผิดวินัยนักศึกษาอีก

ข้อ ๑๓ ในกรณีการกระทำความผิดวินัยนักศึกษามีสาเหตุมาจากความผิดปกติทางจิตใจ หรือปัญหาสำคัญประการอื่นมหาวิทยาลัยอาจสั่งให้นักศึกษาผู้นั้นอยู่ในความดูแลของนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา หรือจิตแพทย์ และมหาวิทยาลัยอาจนำความเห็นของนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยาหรือจิตแพทย์มาประกอบการบรรเทาโทษหรืองดโทษก็ได้

หมวด ๓

การดำเนินการทางวินัย

ข้อ ๑๔ เมื่อมีกรณีนักศึกษาผู้ใดถูกกล่าวหา โดยมีหลักฐานตามสมควรว่าได้กระทำความผิดวินัย หรือความปรากฏต่อหัวหน้าส่วนงานว่านักศึกษากระทำความผิดทางวินัย ให้หัวหน้าส่วนงานดำเนินการทางวินัยตามข้อบังคับนี้โดยไม่ชักช้า เว้นแต่กรณีที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนหลายส่วนงานหรือที่มีเหตุผลสมควรอื่น อาจให้อธิการบดีดำเนินการก็ได้

ในกรณีนักศึกษาที่ถูกกล่าวหาได้รับสารภาพเป็นหนังสือต่ออธิการบดีหรือหัวหน้าส่วนงาน หรือผู้นั้นต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก อธิการบดีหรือหัวหน้าส่วนงานอาจสั่งลงโทษทางวินัยนักศึกษาโดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือให้คณะกรรมการสอบสวนยุติการสอบสวนก็ได้

ข้อ ๑๕ ให้อธิการบดีหรือหัวหน้าส่วนงานแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ประกอบด้วย ประธานซึ่งเป็นอาจารย์ประจำของส่วนงานที่เกี่ยวข้อง และกรรมการสอบสวนอื่นอีกอย่างน้อยสองคน โดยให้กรรมการสอบสวนคนหนึ่งเป็นเลขานุการและอาจให้มีผู้ช่วยเลขานุการด้วยก็ได้

ข้อ ๑๖ ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวน และสรุปสำนวนพร้อมความเห็นโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ประธานคณะกรรมการสอบสวนได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้ง

ในกรณีที่มีความจำเป็นคณะกรรมการสอบสวนอาจเสนอขอขยายระยะเวลาการสอบสวนจากผู้มีอำนาจแต่งตั้งได้ครั้งละไม่เกินสามสิบวันแต่ต้องไม่เกินสองครั้ง

ข้อ ๑๗ ให้คณะกรรมการสอบสวนแจ้งข้อเท็จจริงที่กล่าวหาว่านักศึกษากระทำความผิดฐานความผิดทางวินัยและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเท่าที่มีให้นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาทราบ รวมทั้งแจ้งสิทธิแก่นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาว่ามีสิทธิที่จะชี้แจงและนำพยานหลักฐานมาแก้ข้อกล่าวหาได้

ข้อ ๑๘ นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาที่มีสิทธิชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเป็นหนังสือ ต่อคณะกรรมการสอบสวนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งตามข้อ ๑๗

ข้อ ๑๙ นักศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยที่มีโทษความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้คณะกรรมการสอบสวนพิจารณาให้ความเห็น และรายงานหัวหน้าส่วนงานเพื่อพิจารณาสั่งลงโทษ ตามข้อ ๙ (๑) หรือ (๒) เป็นหนังสือตามความเหมาะสมแก่กรณีแห่งความผิด แล้วรายงานให้มหาวิทยาลัยทราบโดยไม่ชักช้า

ข้อ ๒๐ นักศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้คณะกรรมการสอบสวนพิจารณาให้ความเห็น และรายงานผลการสอบสวนต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้งเพื่อเสนอมายังอธิการบดีพิจารณาสั่งลงโทษ ตามข้อ ๙ (๓) (๔) (๕) (๖) ตามความร้ายแรงแห่งกรณีความผิด

การสั่งลงโทษตามข้อ ๙ (๓) และ (๔) อธิการบดีอาจมอบอำนาจให้หัวหน้าส่วนงานเป็นผู้สั่งลงโทษแทนได้และรายงานอธิการบดีเพื่อทราบ

ข้อ ๒๑ การลงโทษนักศึกษาที่กระทำความผิดวินัยตามข้อ ๙ (๓) (๔) (๕) และ (๖) ให้ทำเป็นคำสั่งมหาวิทยาลัย และมีหนังสือแจ้งคำสั่งลงโทษพร้อมแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์ตามข้อ ๒๗ และ ข้อ ๒๘ ให้นักศึกษาทราบ

- ๕ -

ในกรณีที่เป็นักเรียนระดับปริญญาตรีหรือต่ำกว่า เมื่อได้ส่งลงโทษนักเรียนผู้ใดแล้ว ให้แจ้งต่อบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียนผู้นั้นทราบด้วย

ข้อ ๒๒ ในกรณีที่มีการลงโทษนักเรียนตามข้อ ๙ (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) ให้อธิการบดีรายงานการลงโทษต่อสภามหาวิทยาลัยเพื่อทราบด้วย

หมวด ๔

คณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษา

ข้อ ๒๓ ให้มีคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาคณะหนึ่ง ซึ่งมหาวิทยาลัยแต่งตั้งประกอบด้วย

(๑) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย เป็นประธาน

(๒) ผู้แทนสภาคณาจารย์ จำนวนสองคน เป็นกรรมการ

(๓) ผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษาหรือผู้แทน เป็นกรรมการ

กรรมการตาม (๒) ต้องมาจากต่างส่วนงานกัน

ให้ผู้อำนวยการกองกฎหมายหรือผู้แทนเป็นเลขานุการ และให้เจ้าหน้าที่ของกองกฎหมายหนึ่งคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๒๔ ประธานคณะกรรมการอุทธรณ์ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งและอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้

ในกรณีที่ประธานคณะกรรมการอุทธรณ์พ้นจากตำแหน่งตามวาระให้ดำเนินการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งใหม่ภายในกำหนดหกสิบวัน นับแต่วันที่ประธานคณะกรรมการอุทธรณ์เดิมพ้นจากตำแหน่ง กรณีที่ยังมิได้แต่งตั้ง ให้ประธานคณะกรรมการอุทธรณ์เดิมปฏิบัติหน้าที่ไปก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งใหม่

ในกรณีที่ตำแหน่งประธานคณะกรรมการอุทธรณ์ว่างลงก่อนกำหนด ให้ดำเนินการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งใหม่แทนภายในกำหนดหกสิบวัน นับแต่วันที่ตำแหน่งดังกล่าวว่างลง ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นประธานคณะกรรมการอุทธรณ์แทนนั้น ให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน

ข้อ ๒๕ คณะกรรมการอุทธรณ์วินัยศึกษามีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาและวินิจฉัยสั่งการเรื่องที่ถูกอุทธรณ์

(๒) เรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น

(๓) แต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคล เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการอุทธรณ์ก็ได้

(๔) หน้าที่อื่น ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยมอบหมาย

ข้อ ๒๖ การประชุมต้องมีกรรมการอุทธรณ์มาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุม ถ้าประธานคณะกรรมการอุทธรณ์ไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หรือไม่มีประธาน ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการอุทธรณ์คนหนึ่งทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการอุทธรณ์

- ๖ -

การวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมากของผู้เข้าประชุม ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานคณะกรรมการอุทธรณ์ในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

หมวด ๕

การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์

ข้อ ๒๗ การอุทธรณ์ ให้อุทธรณ์ได้สำหรับตนเองเท่านั้น และให้อุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับทราบหรือถือว่าทราบคำสั่ง

การอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือแสดงข้อเท็จจริงและเหตุผลในการอุทธรณ์และแสดงให้เห็นว่าคำสั่งไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสมหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมอย่างไร พร้อมลงลายมือชื่อ ส่วนงานที่สังกัด และที่อยู่ของนักศึกษาผู้อุทธรณ์

ในการอุทธรณ์ ถ้านักศึกษาผู้อุทธรณ์ประสงค์จะแถลงการณ์ด้วยวาจาในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการอุทธรณ์ ให้แสดงความประสงค์ไว้ในหนังสืออุทธรณ์ หรือจะทำเป็นหนังสือต่างหากก็ได้ แต่ต้องยื่นหรือส่งหนังสือขอแถลงการณ์ด้วยวาจานั้นต่อประธานคณะกรรมการอุทธรณ์โดยตรง ทั้งนี้ต้องก่อนที่คณะกรรมการอุทธรณ์จะมีคำวินิจฉัย

ข้อ ๒๘ นักศึกษาผู้อุทธรณ์มีสิทธิ ขอตรวจหรือคัดบันทึกถ้อยคำบุคคล พยานหลักฐานอื่นหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องได้ แต่ทั้งนี้ให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้มีคำสั่งลงโทษที่จะอนุญาตหรือจะอนุญาตภายใต้เงื่อนไขอย่างใดก็ได้

กรณีการขอคัดบันทึกถ้อยคำบุคคลตามวรรคแรก หากผู้มีคำสั่งลงโทษ พิจารณาแล้วเห็นว่าพยานหลักฐานดังกล่าวมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการอุทธรณ์ จะอนุญาตให้คัดบันทึกถ้อยคำบุคคลโดยไม่ระบุชื่อบุคคลก็ได้

ข้อ ๒๙ นักศึกษาผู้อุทธรณ์มีสิทธิคัดค้านกรรมการอุทธรณ์คนใดคนหนึ่งหรือหลายคน ถ้าผู้นั้นมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) รู้เห็นเหตุการณ์ในการกระทำที่อุทธรณ์
- (๒) มีส่วนได้เสียในการกระทำที่อุทธรณ์
- (๓) มีสาเหตุหรือเกี่ยวข้องกับนักศึกษาผู้อุทธรณ์
- (๔) เป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือพี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดากับผู้กล่าวหาหรือผู้มีคำสั่ง

(๕) มีเหตุอื่นซึ่งอาจทำให้การพิจารณาอุทธรณ์เสียความเป็นธรรม

การคัดค้านกรรมการอุทธรณ์นั้น ต้องแสดงข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้านไว้ในหนังสืออุทธรณ์ หรือแจ้งเพิ่มเติมเป็นหนังสือก่อนที่คณะกรรมการอุทธรณ์เริ่มพิจารณาเรื่องอุทธรณ์

เมื่อมีเหตุหรือมีการคัดค้านตามวรรคหนึ่ง กรรมการอุทธรณ์ผู้นั้นจะขอลอนตัวไม่ร่วมพิจารณาเรื่องที่อุทธรณ์นั้นก็ได้ ถ้ากรรมการอุทธรณ์ผู้นั้นมิได้ขอลอนตัวให้ประธานคณะกรรมการอุทธรณ์พิจารณาข้อเท็จจริงที่คัดค้าน หากเห็นว่าข้อเท็จจริงนั้นน่าเชื่อถือ ให้แจ้งกรรมการอุทธรณ์ผู้นั้นทราบและมีให้ร่วมพิจารณาเรื่องนั้น เว้นแต่ประธานคณะกรรมการอุทธรณ์พิจารณาเห็นว่าการให้กรรมการอุทธรณ์ผู้นั้นร่วม

พิจารณาเรื่องดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ยิ่งกว่าเพราะจะทำให้ได้ความจริงและเป็นธรรม จะอนุญาตให้กรรมการอุทธรณ์ผู้นั้นร่วมพิจารณาอุทธรณ์ก็ได้

ข้อ ๓๐ เพื่อประโยชน์ในการนับระยะเวลาอุทธรณ์ ให้ถือว่าวันที่นักศึกษาผู้ลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งลงโทษเป็นวันทราบคำสั่งลงโทษ

ถ้านักศึกษาผู้ถูกลงโทษไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งลงโทษและผู้แจ้งได้แจ้งคำสั่งลงโทษให้นักศึกษาผู้ถูกลงโทษทราบพร้อมกับมอบสำเนาคำสั่งลงโทษให้นักศึกษาผู้ถูกลงโทษแล้ว ให้ผู้มีหน้าที่แจ้งคำสั่งลงโทษทำบันทึกลงวันเดือนปี เวลา และสถานที่แจ้ง และลงลายมือชื่อผู้แจ้งพร้อมทั้งพยานรู้เห็นไว้เป็นหลักฐาน โดยถือว่าวันที่แจ้งนั้นเป็นวันที่นักศึกษาผู้ถูกลงโทษได้รับทราบคำสั่งลงโทษ

ถ้าไม่อาจแจ้งให้นักศึกษาผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งลงโทษได้โดยตรง ให้แจ้งเป็นหนังสือส่งสำเนาคำสั่งลงโทษทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้นักศึกษาผู้ถูกลงโทษ ณ ที่อยู่ของนักศึกษาผู้ถูกลงโทษซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ โดยส่งสำเนาคำสั่งลงโทษไปให้สองฉบับเพื่อให้นักศึกษาผู้ถูกลงโทษเก็บไว้หนึ่งฉบับ และให้นักศึกษาผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อและวันเดือนปีที่รับทราบคำสั่งลงโทษและส่งกลับคืนมาเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานหนึ่งฉบับ ในกรณีเช่นนี้เมื่อล่วงพ้นสามสิบวันนับแต่วันที่ปรากฏในใบตอบรับทางไปรษณีย์ลงทะเบียนว่านักศึกษาผู้ถูกลงโทษได้รับเอกสารดังกล่าวหรือมีผู้รับแทนแล้ว แม้ยังไม่ได้รับสำเนาคำสั่งลงโทษฉบับที่ให้นักศึกษาผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อและวันเดือนปีที่รับทราบคำสั่งลงโทษกลับคืนมา ให้ถือว่านักศึกษาผู้ถูกลงโทษได้รับทราบคำสั่งลงโทษแล้ว

ข้อ ๓๑ การอุทธรณ์ ให้ทำหนังสือถึงประธานคณะกรรมการอุทธรณ์ โดยการยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์จะยื่นหรือส่งต่อประธานคณะกรรมการอุทธรณ์โดยตรง หรือผ่านหัวหน้าส่วนงานที่นักศึกษาผู้อุทธรณ์สังกัดก็ได้ และให้หัวหน้าส่วนงานนั้นดำเนินการตามข้อ ๓๒

ในกรณีที่มิพยานหนังสืออุทธรณ์มายื่น ให้ผู้รับหนังสือออกใบรับหนังสือให้แก่ผู้ยื่นอุทธรณ์ และลงทะเบียนรับหนังสือไว้เป็นหลักฐานในวันที่ได้รับหนังสือตามระบบงานสารบรรณของมหาวิทยาลัย และให้ถือว่าวันที่รับหนังสือตามหลักฐานดังกล่าวเป็นวันยื่นหนังสืออุทธรณ์

ในกรณีที่ส่งหนังสืออุทธรณ์ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ให้ถือว่าวันที่ทำการไปรษณีย์ออกใบรับฝากเป็นวันยื่นหนังสืออุทธรณ์ และเมื่อได้รับหนังสือแล้วให้ผู้รับหนังสือดำเนินการออกใบรับหนังสือและลงทะเบียนรับหนังสือไว้เป็นหลักฐานในวันที่ได้รับหนังสือตามระบบงานสารบรรณของมหาวิทยาลัย

เมื่อได้ยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์ไว้แล้ว นักศึกษาผู้อุทธรณ์จะยื่นหรือส่งคำแถลงการณ์หรือเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมก่อนที่คณะกรรมการอุทธรณ์จะมีคำวินิจฉัยเรื่องอุทธรณ์ก็ได้ โดยยื่นหรือส่งตรงต่อประธานคณะกรรมการอุทธรณ์

ข้อ ๓๒ เมื่อหัวหน้าส่วนงานได้รับหนังสืออุทธรณ์ที่ได้ยื่นหรือส่งตามข้อ ๓๑ แล้ว ให้หัวหน้าส่วนงานจัดส่งหนังสืออุทธรณ์พร้อมสำเนาหลักฐานการรับทราบคำสั่งของนักศึกษาผู้อุทธรณ์ สำนวนการสอบสวน และสำนวนการดำเนินการทางวินัย พร้อมคำชี้แจงของผู้มีคำสั่ง และเอกสารที่เกี่ยวข้องไปยังประธานคณะกรรมการอุทธรณ์ภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ

ข้อ ๓๓ เรื่องอุทธรณ์ที่จะรับไว้พิจารณาได้ต้องเป็นเรื่องอุทธรณ์ที่ถูกต้องในสาระสำคัญตามข้อ ๒๗ และให้คณะกรรมการอุทธรณ์พิจารณาโดยเร็ว แต่ทั้งนี้ไม่เกินหกสิบวันนับแต่ได้รับหนังสืออุทธรณ์

ในกรณีที่มีปัญหาว่าเรื่องอุทธรณ์รายใดเป็นเรื่องที่จะรับไว้พิจารณาได้หรือไม่ให้คณะกรรมการอุทธรณ์เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัย และแจ้งมตินั้นให้นักศึกษาผู้อุทธรณ์ทราบโดยเร็ว

ข้อ ๓๔ นักศึกษาผู้อุทธรณ์จะขอถอนเรื่องอุทธรณ์ ก่อนที่คณะกรรมการอุทธรณ์วินิจฉัยเสร็จสิ้นก็ได้ โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานคณะกรรมการอุทธรณ์ เมื่อได้ถอนเรื่องแล้วการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นอันยุติ

ข้อ ๓๕ การพิจารณาเรื่องอุทธรณ์ ให้คณะกรรมการอุทธรณ์พิจารณาจากสำนวนการสอบสวนหรือการพิจารณาดำเนินการทางวินัยในเบื้องต้น ในกรณีจำเป็นและสมควรอาจขอเอกสารและหลักฐานเพิ่มเติม จากบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาได้

ในกรณีที่นักศึกษาผู้อุทธรณ์ขอแถลงการณ์ด้วยวาจา หากคณะกรรมการอุทธรณ์พิจารณาเห็นว่าการแถลงการณ์ด้วยวาจาไม่จำเป็นแก่การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ จะให้งดการแถลงการณ์ด้วยวาจาก็ได้

ในกรณีที่นัดให้นักศึกษาผู้อุทธรณ์มาแถลงการณ์ด้วยวาจาต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ ให้แจ้งผู้ออกคำสั่งลงโทษทราบด้วยว่า ถ้าประสงค์จะแถลงแก้ก็ให้มาแถลงต่อที่ประชุมในครั้งนั้นได้ ทั้งนี้ให้แจ้งล่วงหน้าตามควรแก่กรณี และเพื่อประโยชน์ในการแถลงแก้ดังกล่าวให้ผู้ออกคำสั่งลงโทษหรือผู้แทนเข้าฟังคำแถลงการณ์ด้วยวาจาของนักศึกษาผู้อุทธรณ์ได้

ข้อ ๓๖ เมื่อคณะกรรมการอุทธรณ์ได้พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์แล้วเสร็จ ให้มีมติดังนี้

(๑) ถ้าเห็นว่าคำสั่งถูกต้องเหมาะสมกับความผิดแล้ว ให้มีมติยกอุทธรณ์

(๒) ถ้าเห็นว่าคำสั่งไม่ถูกต้องและหรือไม่เหมาะสมกับความผิดประการใดให้มีมติแก้ไขเปลี่ยนแปลง ให้ถูกต้องและเหมาะสม แต่จะเพิ่มโทษหนักขึ้นไม่ได้

(๓) ถ้าเห็นว่าสมควรดำเนินการโดยประการอื่นเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและถูกต้องตามกฎหมาย ให้มีมติดำเนินการได้ตามควรแก่กรณี

ในกรณีที่มิให้นักศึกษาถูกคำสั่งลงโทษในการกระทำที่ได้กระทำร่วมกัน และเป็นความผิดในเรื่องเดียวกัน โดยมีพฤติการณ์แห่งการกระทำอย่างเดียวกัน เมื่อนักศึกษาคนใดคนหนึ่งใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งลงโทษดังกล่าว และผลการพิจารณาเป็นคุณแก่นักศึกษาผู้อุทธรณ์ แม้นักศึกษาคนอื่นจะไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ หากพฤติการณ์ของนักศึกษาที่ไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์เป็นเหตุในลักษณะเดียวกันกับกรณีของนักศึกษาผู้อุทธรณ์แล้ว ให้มีมติให้นักศึกษาที่ไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ได้รับการพิจารณา ให้มีผลในทางที่เป็นคุณเช่นเดียวกับนักศึกษาผู้อุทธรณ์ด้วย

ข้อ ๓๗ เมื่อคณะกรรมการอุทธรณ์ได้มีมติตามข้อ ๓๖ แล้ว ให้ประธานคณะกรรมการอุทธรณ์แจ้งสภามหาวิทยาลัย นักศึกษาอุทธรณ์ เพื่อทราบ และแจ้งให้ผู้ออกคำสั่งลงโทษเพื่อดำเนินการตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการอุทธรณ์ โดยเร็ว

ภาคผนวกที่ 2 ตัวอย่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และหนังสือแจ้งคำสั่งแต่งตั้ง
คณะกรรมการสอบสวน

1) คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษา

ลับ

คำสั่ง.....(มหาวิทยาลัยมหิดล/ส่วนงาน)...

ที่ ล/๒๕.....

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษา

ด้วย(ชื่อ-สกุล ของนักศึกษาผู้ถูกลงโทษ)... รหัสนักศึกษา นักศึกษาชั้นปีที่
 หลักสูตร สาขา คณะ ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยนักศึกษา ในเรื่อง

อาศัยอำนาจตามข้อ ๑๕ ของข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑
 จึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษาเพื่อสอบสวนนักศึกษาผู้ถูกลงโทษในเรื่องดังกล่าว
 ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

๑.	เป็น ประธานกรรมการ
๒.	เป็น กรรมการ
๓.	เป็น กรรมการและเลขานุการ

ทั้งนี้ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด
 ในข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่
 ประธานกรรมการได้รับทราบคำสั่งนี้ แล้วรายงานผลการสอบสวนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

สั่ง ณ วันที่ เดือน พ.ศ.

.....(ลายมือชื่อ).....

(.....)

อธิการบดี/หัวหน้าส่วนงาน

ลับ

2) หนังสือแจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษาให้ประธานกรรมการทราบ

ลับ

...(ส่วนงาน)... มหาวิทยาลัยมหิดล

.....ที่อยู่.....

โทร..... โทรสาร.....

ที่ อว ๗๘.../.....

วันที่

เรื่อง แจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษา และสำนวนการกล่าวหา

เรียน(ชื่อ-สกุล ประธานกรรมการสอบสวน)..... ประธานกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) คำสั่ง..... ที่ ล/๒๕..... สั่ง ณ วันที่

๒) พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กล่าวหา

ด้วย(ชื่อ-สกุล ของนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา)... รหัสนักศึกษา นักศึกษาชั้นปีที่
หลักสูตร สาขา คณะ ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยนักศึกษา ในเรื่อง

ในการนี้ เพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑
...มหาวิทยาลัย/ส่วนงาน...จึงแต่งตั้งท่านเป็นคณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษาเพื่อดำเนินการสอบสวน
ในเรื่องดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการ

.....(ลายมือชื่อ).....

(.....)

อธิการบดี/หัวหน้าส่วนงาน

ได้รับทราบคำสั่งแล้ว เมื่อวันที่

ลงชื่อประธานกรรมการ

ลับ

3) หนังสือแจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษาให้นักศึกษาผู้ถูกลงโทษทราบ

ลับ

...(ส่วนงาน)... มหาวิทยาลัยมหิดล

.....ที่อยู่.....

โทร..... โทรสาร.....

ที่ อว ๗๘.../.....

วันที่

เรื่อง แจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษา

เรียน(ชื่อ-สกุล นักศึกษาผู้ถูกลงโทษ).....

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำสั่ง..... ที่ ล...../๒๕..... สั่ง ณ วันที่

ด้วย ...(มหาวิทยาลัยมหิดล/ส่วนงาน).... ได้รับรายงานกล่าวหาว่าท่านกระทำความผิดวินัยนักศึกษา ในเรื่อง

...(มหาวิทยาลัยมหิดล/ส่วนงาน).... ขอเรียนว่า เพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ...(มหาวิทยาลัยมหิดล/ส่วนงาน).... จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษาเพื่อสอบสวนในเรื่องดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

อนึ่ง หากท่านเห็นว่าผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษามีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดหรือมีเหตุอื่นใดซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การสอบสวนไม่เป็นกลางตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๑๓ หรือมาตรา ๑๖ ท่านมีสิทธิคัดค้านผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษาได้ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันรับทราบคำสั่งแต่งตั้งหรือวันที่ทราบเหตุแห่งการคัดค้าน โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษาพร้อมแสดงข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้านไว้ในหนังสือคัดค้านด้วยว่าจะทำให้การสอบสวนไม่ได้รับความจริงและความยุติธรรมอย่างไร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

.....(ลายมือชื่อ).....

(.....)

อธิการบดี/หัวหน้าส่วนงาน

ลับ

ภาคผนวกที่ 3 ตัวอย่างหนังสือรับสารภาพ

หนังสือรับสารภาพ

วันที่.....

สถานที่.....

เรียน ...(อธิการบดี / หัวหน้าส่วนงาน)...

ข้าพเจ้า(ชื่อ-สกุล นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา)..... รหัสนักศึกษา

สังกัด

ข้าพเจ้าขอยอมรับสารภาพด้วยความเต็มใจว่า ข้าพเจ้า (ให้ระบุพฤติกรรมหรือการกระทำว่าทำอะไร อย่างไร เมื่อไร ที่ใด มูลเหตุจงใจหรือสาเหตุแห่งการกระทำ หากมีหลายเรื่องหลายกรณี ให้ระบุเป็นข้อ ๆ)

ข้าพเจ้าทราบว่าการกระทำของข้าพเจ้าเป็นความผิดวินัยนักศึกษา(หากระบุฐานความผิดได้ให้ระบุด้วย เช่น ฐานทุจริตในการสอบ หรือ หากไม่สามารถระบุฐานความผิดได้ก็ให้ระบุว่า การกระทำเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรง)..... ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ...(หากระบุข้อใด ให้ระบุข้อด้วย)... ซึ่งมีโทษทางวินัย ได้แก่ ว่ากล่าวตักเตือน ทำทัณฑ์บน ตัดสิทธิการเข้าสอบในทุกรายวิชาหรือบางรายวิชา พักการศึกษา หรือไม่เสนอชื่อเพื่อขออนุมัติให้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

ข้าพเจ้ามิได้ถูกล่อลวง ชูเชิญ ให้สัญญา หรือกระทำการใด ๆ เพื่อจงใจให้ยอมรับสารภาพแต่อย่างใด และข้าพเจ้าได้รู้สำนึกในการกระทำและขอรับสารภาพความผิดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ให้มหาวิทยาลัยพิจารณาโทษได้ตามควรแก่กรณีต่อไป

..... ผู้รับสารภาพ

(.....)

..... พยาน

(.....)

..... พยาน

(.....)

ภาคผนวกที่ 4 ตัวอย่างบันทึกถ้อยคำ

ลับ

บันทึกถ้อยคำ

เรื่อง การสอบสวน(ชื่อ-สกุล ของนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา)... ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยนักศึกษา

.....

สอบสวนที่

วันที่

ข้าพเจ้า ชื่อ..... อายุ ปี ที่อยู่

โทรศัพท์ ข้าพเจ้าได้ทราบแล้วว่าข้าพเจ้าเป็น(พยาน/ผู้ถูกกล่าวหา)... ในการ
สอบสวน(ชื่อ-สกุล ของนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา)... ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยนักศึกษา

ข้าพเจ้าขอให้ถ้อยคำด้วยความสัตย์จริง ดังต่อไปนี้

.....

.....

.....

.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า คณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษามีได้กระทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการ
ให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง บังคับ หรือกระทำโดยมิชอบไม่ว่าด้วยประการใด เพื่อจูงใจข้าพเจ้าให้ถ้อยคำ
และข้าพเจ้าได้อ่านบันทึกถ้อยคำฉบับนี้โดยตลอดแล้ว ขอรับรองว่าเป็นถ้อยคำที่ถูกต้อง จึงลงลายมือชื่อไว้เป็น
หลักฐาน

.....(ลายมือชื่อ)..... ผู้ให้ถ้อยคำ

(.....)

.....(ลายมือชื่อ)..... ประธานกรรมการ

(.....)

.....(ลายมือชื่อ)..... กรรมการ

(.....)

.....(ลายมือชื่อ)..... กรรมการและเลขานุการ

(.....)

ภาคผนวกที่ 5 ตัวอย่างบันทึกการแจ้งข้อเท็จจริงที่กล่าวหา ฐานความผิดทางวินัย
พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และสิทธิในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

ลับ

บันทึกการแจ้งข้อเท็จจริงที่กล่าวหา ฐานความผิดทางวินัย พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และสิทธิในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

เรื่อง การสอบสวน(ชื่อ-สกุล ของนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา)... ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยนักศึกษา

.....

สอบวันที่

วันที่

ตามคำสั่ง ที่ สั่ง ณ วันที่ แต่งตั้ง

คณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษา กรณี(ชื่อ - สกุล ของนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา)... ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิด
วินัยนักศึกษา ในเรื่อง

..... นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษาได้รวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง
กับเรื่องที่กล่าวหาแล้ว มีข้อเท็จจริงที่กล่าวหา ฐานความผิดและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. ข้อเท็จจริงที่กล่าวหา

.....(ข้อเท็จจริงที่กล่าวหา ให้ระบุข้อเท็จจริงว่า นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร
อย่างไร ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างไร เพียงใด หากมีหลายเรื่องหลายกรณีให้ระบุเป็นข้อ ๆ)

๒. ฐานความผิด

การกระทำของนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาจึงเป็นความผิดทางวินัยนักศึกษา ฐาน
..... ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ

๓. พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

๓.๑ พยานบุคคล

๑)(ให้ระบุว่าพยานบุคคลให้ข้อเท็จจริงโดยสรุปว่าอย่างไร จะระบุชื่อพยานหรือไม่ระบุชื่อก็ได้
โดยให้พิจารณาถึงความเหมาะสมและการปกป้องคุ้มครองพยานไม่ให้เกิดความเดือดร้อนเสียหาย).....

๒)

๓.๒ พยานเอกสาร หรือพยานวัตถุ หรือพยานหลักฐานที่เป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

๑)(ให้ระบุรายการพยานเอกสาร หรือพยานวัตถุ หรือพยานหลักฐานที่เป็นข้อมูล
อิเล็กทรอนิกส์ โดยสรุปข้อเท็จจริงที่ได้จากพยานหลักฐานนั้นด้วย).....

หน้าที่ ๑ จาก ๒

ลับ

ลับ

๒)

ทั้งนี้ นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาที่มีสิทธิที่จะชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา โดยทำคำชี้แจงเป็นหนังสือพร้อม
แสดงพยานหลักฐาน ยื่นต่อคณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษา ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งบันทึกนี้

บันทึกนี้ทำขึ้นเป็นสองฉบับมีข้อความตรงกัน คณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษาจึงได้
ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

.....(ลายมือชื่อ)..... ประธานกรรมการ

(.....)

.....(ลายมือชื่อ)..... กรรมการ

(.....)

.....(ลายมือชื่อ)..... กรรมการและเลขานุการ

(.....)

.....

ข้าพเจ้า(ชื่อ-สกุล ของนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา)..... ได้รับทราบข้อเท็จจริงที่กล่าวหา
ฐานความผิดทางวินัย พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และสิทธิในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และได้รับบันทึกฉบับนี้ไว้
๑ ฉบับแล้ว เมื่อวันที่ จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

.....(ลายมือชื่อ)..... นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา

(.....)

ลับ

ภาคผนวกที่ 6 ตัวอย่างรายงานผลการสอบสวน

ลับ

รายงานผลการสอบสวน

วันที่.....

เรื่อง การสอบสวน(ชื่อ-สกุล ของนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา)... ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยนักศึกษา

เรียน ...(อธิการบดี / หัวหน้าส่วนงาน ผู้สั่งแต่งตั้ง)...

ตามคำสั่ง ที่ ล สั่ง ณ วันที่

แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยนักศึกษา กรณี(ชื่อ - สกุล ของนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา)... ถูกกล่าวหาว่า
กระทำผิดวินัยนักศึกษา ในเรื่อง

..... นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการสอบสวนได้ดำเนินการสอบสวนและได้ประชุมพิจารณามีความเห็น
ในเรื่องที่สอบสวนนี้แล้ว จึงขอรายงานผลการสอบสวน โดยมีข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และความเห็น ดังต่อไปนี้

๑. มูลกรณีเรื่องนี้ปรากฏขึ้นเนื่องจาก

.....

๒. คณะกรรมการสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และได้ประชุมพิจารณาแล้ว
มีข้อเท็จจริงที่กล่าวหา ฐานความผิด และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๒.๑ ข้อเท็จจริงที่กล่าวหา

.....

๒.๒ ฐานความผิด

.....

๒.๓ พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

.....

๓. คณะกรรมการได้เชิญนักศึกษาเพื่อมารับฟังการแจ้งข้อเท็จจริงที่กล่าวหา ฐานความผิด
พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และสิทธิในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา โดยนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาได้มาตามกำหนดนัด
และนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อเท็จจริงที่กล่าวหา ฐานความผิด พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และสิทธิ
ในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแล้ว ตามที่ปรากฏหลักฐานในบันทึกการแจ้งข้อเท็จจริงที่กล่าวหา ฐานความผิด
พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และสิทธิในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา /ไม่มาตามกำหนดนัด คณะกรรมการสอบสวน

ลับ

ลับ

จึงได้ส่งบันทึกการแจ้งข้อเท็จจริงที่กล่าวหา ฐานความผิด พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และสิทธิในการชี้แจง แก่ข้อกล่าวหา ๑ ฉบับ ให้นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาทราบทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับโดยจัดส่งไปยังภูมิลำเนา ของนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา

๔. นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาได้มีหนังสือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา โดยสรุปได้ดังนี้

.....(คำชี้แจงและพยานหลักฐานของนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา มีว่าอย่างไร).....

.....

๕. คณะกรรมการสอบสวนได้ประชุมพิจารณาข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และพยานหลักฐาน ต่าง ๆ แล้วมีความเห็นดังนี้

.....(ผลการพิจารณาเปรียบเทียบข้อกล่าวหาและพยานหลักฐานที่สนับสนุน ข้อกล่าวหากับคำชี้แจงและพยานหลักฐานของนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา พิจารณาได้ความว่าอย่างไร เป็นความผิด ทางวินัยหรือไม่ อย่างไร สถานโทษและระดับโทษที่นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาสมควรได้รับ ประวัติ ความประพฤติ ภาวะแห่งจิตใจและสภาพแวดล้อมของนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา หรือสภาพความผิด หรือเหตุอันควรปราณี ข้อเสนอแนะ)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และพร้อมนี้ได้เสนอสำนวนการสอบสวนมาด้วยแล้ว

.....(ลายมือชื่อ)..... ประธานกรรมการ

(.....)

.....(ลายมือชื่อ)..... กรรมการ

(.....)

.....(ลายมือชื่อ)..... กรรมการและเลขานุการ

(.....)

ภาคผนวกที่ 7 ตัวอย่างหนังสือลงโทษ คำสั่งลงโทษ และหนังสือแจ้งการสั่งลงโทษ

1) หนังสือว่ากล่าวตักเตือน

หนังสือว่ากล่าวตักเตือน

สถานที่.....

วันที่.....

เรียน(ชื่อ-สกุล นักศึกษาผู้ถูกลงโทษ).....

ตามที่(ชื่อ-สกุล นักศึกษาผู้ถูกลงโทษ)..... รหัสนักศึกษา
 สังกัด ได้กระทำผิดวินัยนักศึกษา กรณี (ให้ระบุพฤติการณ์หรือการกระทำ
 อันเป็นความผิดวินัยนักศึกษาว่า ทำอะไร อย่างไร เมื่อไร ที่ใด หากมีหลายเรื่องหลายกรณีให้ระบุเป็นข้อ ๆ)
 ซึ่งได้สอบสวนแล้ว (หรือ “ซึ่งได้ยอมรับสารภาพเป็นหนังสือแล้ว” กรณีรับสารภาพเป็นหนังสือ) อันเป็น
 ความผิดวินัย ฐาน ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วย
 วินัยนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ นั้น

ในการนี้ ...(มหาวิทยาลัยมหิดล/ส่วนงาน) จึงขอลงโทษว่ากล่าวตักเตือนท่านเพื่อไม่ให้
 กระทำผิดวินัยนักศึกษาเช่นนี้อีก และหากกระทำผิดวินัยนักศึกษาเช่นนี้อีก จะถูกดำเนินการและลงโทษทาง
 วินัยตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

ทั้งนี้ ขอแจ้งให้ท่านทราบว่า ท่านมีสิทธิที่จะอุทธรณ์โต้แย้งคัดค้านการลงโทษนี้ โดยทำ
 คำอุทธรณ์เป็นหนังสือยื่นต่อคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษา ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับการว่ากล่าว
 ตักเตือนนี้ และท่านมีสิทธิขอตรวจหรือคัดพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการอุทธรณ์ รวมถึง
 มีสิทธิในการร้องขอการลงโทษโดยทำคำร้องเป็นหนังสือยื่นต่อมหาวิทยาลัยด้วย

.....(ลายมือชื่อ)..... ผู้ว่ากล่าวตักเตือน(ลายมือชื่อ).....ผู้รับการว่ากล่าวตักเตือน
 (.....)
 (.....)

อธิการบดี/คณบดี/ผู้อำนวยการ

นักศึกษา

.....(ลายมือชื่อ)..... พยาน
 (.....)

.....(ลายมือชื่อ)..... พยาน
 (.....)

2) หนังสือทันทับน

หนังสือทันทับน

สถานที่.....

วันที่.....

เรียน(อธิการบดี / หัวหน้าส่วนงาน)

ข้าพเจ้า(ชื่อ-สกุล นักศึกษาผู้ถูกลงโทษ)..... รหัสนักศึกษา
 สังกัด ได้กระทำผิดวินัยนักศึกษา กรณี (ให้ระบุพฤติกรรมหรือการกระทำ
 อันเป็นความผิดวินัยนักศึกษาว่า ทำอะไร อย่างไร เมื่อไร ที่ใด หากมีหลายเรื่องหลายกรณีให้ระบุเป็นข้อ ๆ)
ซึ่งได้สอบสวนแล้ว (หรือ “ซึ่งได้ยอมรับสารภาพเป็นหนังสือแล้ว” กรณีรับสารภาพเป็นหนังสือ) อันเป็น
 ความผิดวินัย ฐาน ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วย
 วินัยนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ

ข้าพเจ้าขอทำทันทับนให้ไว้ต่อท่าน โดยข้าพเจ้ารับรองว่าจะไม่กระทำผิดวินัยนักศึกษา
 เช่นนี้อีก และจะรักษาและปฏิบัติตามวินัยนักศึกษาที่บัญญัติไว้ในข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัย
 นักศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยเคร่งครัดอยู่เสมอ หากข้าพเจ้ากระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนทันทับนที่ให้ไว้
 ขอให้ท่านลงโทษข้าพเจ้าตามข้อบังคับดังกล่าวต่อไป

ทั้งนี้ ข้าพเจ้าทราบแล้วว่า ข้าพเจ้ามีสิทธิที่จะอุทธรณ์โต้แย้งคัดค้านทันทับนนี้ โดยทำ
 คำอุทธรณ์เป็นหนังสือยื่นต่อคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษา ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้ทำทันทับนนี้
 และมีสิทธิขอตรวจหรือคัดพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการอุทธรณ์ รวมถึงมีสิทธิในการร้องขอ
 รอการลงโทษโดยทำคำร้องเป็นหนังสือยื่นต่อมหาวิทยาลัยด้วย

.....(ลายมือชื่อ)..... ผู้ให้ทันทับน

(.....)

อธิการบดี/คณบดี/ผู้อำนวยการ

.....(ลายมือชื่อ)..... ผู้ทำทันทับน

(.....)

นักศึกษา

.....(ลายมือชื่อ)..... พยาน

(.....)

.....(ลายมือชื่อ)..... พยาน

(.....)

3) คำสั่งลงโทษตัดสิทธิการเข้าสอบ

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหิดล

ที่/๒๕.....

เรื่อง ลงโทษตัดสิทธิการเข้าสอบ

ด้วย (ชื่อ-สกุล นักศึกษาผู้ถูกลงโทษ) ... รหัสนักศึกษา นักศึกษาชั้นปีที่
หลักสูตร สาขา คณะ ได้กระทำความผิดวินัยนักศึกษา กรณี
..... (ข้อเท็จจริงอันเป็นความผิดวินัยนักศึกษาที่ได้จากการสอบสวน).....
ซึ่งได้สอบสวนแล้ว (หรือ “ซึ่งได้ยอมรับสารภาพเป็นหนังสือแล้ว” กรณีรับสารภาพเป็นหนังสือ) กรณีจึงเป็น
ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐาน ตามข้อ ของข้อบังคับ
มหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ สมควรได้รับโทษตัดสิทธิการเข้าสอบ บางรายวิชา/ทุก
รายวิชา

อาศัยอำนาจตามข้อ ๑๒ และข้อ ๒๐ (กรณีรับสารภาพเป็นหนังสือให้ระบุเป็น “ข้อ ๑๒ และ
ข้อ ๑๔ วรรคสอง”) ของข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงให้ลงโทษ
...(ชื่อ-สกุล นักศึกษาผู้ถูกลงโทษ)... โดยตัดสิทธิการเข้าสอบ รายวิชา /ทุกรายวิชา ในภาคการศึกษาที่
ปีการศึกษา

อนึ่ง หากมีข้อโต้แย้งคัดค้านคำสั่งลงโทษทางวินัยนี้ ให้อุทธรณ์โดยทำคำอุทธรณ์เป็นหนังสือ
ยื่นต่อคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษา ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง

ทั้งนี้ ตั้งแต่ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ เดือน พ.ศ.

.....(ลายมือชื่อ).....

(.....)

อธิการบดี/หัวหน้าส่วนงาน

4) คำสั่งลงโทษพักการศึกษา

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหิดล

ที่/๒๕.....

เรื่อง ลงโทษพักการศึกษา

ด้วย (ชื่อ-สกุล นักศึกษาผู้ถูกลงโทษ) ... รหัสนักศึกษา นักศึกษาชั้นปีที่
 หลักสูตร สาขา คณะ ได้กระทำความผิดวินัยนักศึกษา กรณี
 (ข้อเท็จจริงอันเป็นความผิดวินัยนักศึกษาที่ได้จากการสอบสวน)
 ซึ่งได้สอบสวนแล้ว (หรือ “ซึ่งได้ยอมรับสารภาพเป็นหนังสือแล้ว” กรณีรับสารภาพเป็นหนังสือ) กรณีจึงเป็น
 ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐาน ตามข้อ ของข้อบังคับ
 มหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ สมควรได้รับโทษพักการศึกษา มีกำหนด ภาค/ปี
 การศึกษา

อาศัยอำนาจตามข้อ ๑๒ และข้อ ๒๐ (กรณีรับสารภาพเป็นหนังสือให้ระบุเป็น “ข้อ ๑๒ และ
 ข้อ ๑๔ วรรคสอง”) ของข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงให้ลงโทษ
 (ชื่อ-สกุล นักศึกษาผู้ถูกลงโทษ).. โดยให้พักการศึกษา เป็นระยะเวลา ภาค/ปีการศึกษา
 ในภาคการศึกษาที่ ปีการศึกษา

อนึ่ง หากมีข้อโต้แย้งคัดค้านคำสั่งลงโทษทางวินัยนี้ ให้อุทธรณ์โดยทำคำอุทธรณ์เป็นหนังสือ
 ยื่นต่อคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษา ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง

ทั้งนี้ ตั้งแต่ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ เดือน พ.ศ.

..... (ลายมือชื่อ).....

(.....)

อธิการบดี/หัวหน้าส่วนงาน

5) คำสั่งลงโทษไม่เสนอชื่อเพื่อขออนุมัติให้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหิดล

ที่/๒๕.....

เรื่อง ลงโทษไม่เสนอชื่อเพื่อขออนุมัติให้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

ด้วย (ชื่อ-สกุล นักศึกษาผู้ถูกลงโทษ) ... รหัสนักศึกษา นักศึกษาชั้นปีที่ หลักสูตร สาขา คณะ ได้กระทำความผิดวินัยนักศึกษา กรณี (ข้อเท็จจริงอันเป็นความผิดวินัยนักศึกษาที่ได้จากการสอบสวน) ซึ่งได้สอบสวนแล้ว (หรือ “ซึ่งได้ยอมรับสารภาพเป็นหนังสือแล้ว” กรณีรับสารภาพเป็นหนังสือ) กรณีจึงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตาม ตามข้อ ของข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ สมควรได้รับโทษไม่เสนอชื่อเพื่อขออนุมัติให้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร เป็นระยะเวลา ภาค/ปีการศึกษา

อาศัยอำนาจตามข้อ ๑๒ และข้อ ๒๐ (กรณีรับสารภาพเป็นหนังสือให้ระบุเป็น “ข้อ ๑๒ และข้อ ๑๔ วรรคสอง”) ของข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงให้ลงโทษ (ชื่อ-สกุล นักศึกษาผู้ถูกลงโทษ) ... โดยไม่เสนอชื่อเพื่อขออนุมัติให้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร เป็นระยะเวลา ภาค/ปีการศึกษา

อนึ่ง หากมีข้อโต้แย้งคัดค้านคำสั่งลงโทษทางวินัยนี้ ให้อุทธรณ์โดยทำคำอุทธรณ์เป็นหนังสือยื่นต่อคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษา ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ เดือน พ.ศ.

..... (ลายมือชื่อ)

(.....)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล

6) คำสั่งลงโทษพ้นสภาพนักศึกษา

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหิดล
ที่/๒๕.....
เรื่อง ลงโทษพ้นสภาพนักศึกษา

ด้วย (ชื่อ-สกุล นักศึกษาผู้ถูกลงโทษ) ... รหัสนักศึกษา นักศึกษาชั้นปีที่
หลักสูตร สาขา คณะ ได้กระทำความผิดวินัยนักศึกษา กรณี
..... (ข้อเท็จจริงอันเป็นความผิดวินัยนักศึกษาที่ได้จากการสอบสวน)
ซึ่งได้สอบสวนแล้ว (หรือ “ซึ่งได้ยอมรับสารภาพเป็นหนังสือแล้ว” กรณีรับสารภาพเป็นหนังสือ) กรณีจึงเป็น
ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐาน ตามข้อ ของข้อบังคับ
มหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ สมควรได้รับโทษพ้นสภาพนักศึกษา

อาศัยอำนาจตามข้อ ๑๒ และข้อ ๒๐ (กรณีรับสารภาพเป็นหนังสือให้ระบุเป็น “ข้อ ๑๒ และ
ข้อ ๑๔ วรรคสอง”) ของข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงให้ลงโทษ
.....(ชื่อ-สกุล นักศึกษาผู้ถูกลงโทษ)... โดยให้พ้นสภาพนักศึกษา

อนึ่ง หากมีข้อโต้แย้งคัดค้านคำสั่งลงโทษทางวินัยนี้ ให้อุทธรณ์โดยทำคำอุทธรณ์เป็นหนังสือ
ยื่นต่อคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษา ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ เดือน พ.ศ.
.....(ลายมือชื่อ).....
(.....)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล

7) หนังสือแจ้งคำสั่งลงโทษ

...(ส่วนงาน)... มหาวิทยาลัยมหิดล

.....ที่อยู่.....

โทร..... โทรสาร.....

ที่ อว ๗๘.../.....

วันที่

เรื่อง แจ้งคำสั่งลงโทษวินัยนักศึกษา

เรียน(ชื่อ-สกุล นักศึกษาผู้ถูกลงโทษ).....

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำสั่งมหาวิทยาลัยมหิดล ที่/๒๕..... ลง ณ วันที่

ด้วย ...(มหาวิทยาลัย/ส่วนงาน)...ได้รับรายงานว่าท่านกระทำความผิดวินัยนักศึกษา กรณี
 (ข้อเท็จจริงอันเป็นความผิดวินัยนักศึกษาที่ได้จากการสอบสวน)ซึ่งได้สอบสวนแล้ว
 (หรือ “ซึ่งท่านยอมรับสารภาพเป็นหนังสือแล้ว” กรณีรับสารภาพเป็นหนังสือ)

...(มหาวิทยาลัย/ส่วนงาน)...พิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของท่านถือเป็นความผิดวินัย
 อย่างร้ายแรง ฐาน จึงเห็นสมควรลงโทษ
 ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

อนึ่ง หากท่านมีข้อโต้แย้งคัดค้านคำสั่งลงโทษนี้ ท่านมีสิทธิอุทธรณ์ โดยทำคำอุทธรณ์เป็น
 หนังสือยื่นต่อคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษา ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง และท่านมีสิทธิ
 ขอตรวจหรือคัดพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการอุทธรณ์ รวมถึงสิทธิในการร้องขอบรรเทาโทษ
 โดยทำคำร้องเป็นหนังสือยื่นต่อมหาวิทยาลัยด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

.....(ลายมือชื่อ).....

(.....)

อธิการบดี/หัวหน้าส่วนงาน

ภาคผนวกที่ 8 ตัวอย่างหนังสือแจ้งบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง

...(ส่วนงาน)... มหาวิทยาลัยมหิดล

.....ที่อยู่.....

โทร..... โทรสาร.....

ที่ อว ๗๘.../.....

วันที่

เรื่อง แจ้งการลงโทษวินัยนักศึกษา

เรียน(ชื่อ-สกุล บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของนักศึกษาผู้ถูกลงโทษ).....

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือว่ากล่าวตักเตือน/ทัณฑ์บน หรือ

สำเนาคำสั่งมหาวิทยาลัยมหิดล ที่/๒๕..... สัณ ณ วันที่

ด้วย (ชื่อ-สกุล นักศึกษาผู้ถูกลงโทษ) ... รหัสนักศึกษา นักศึกษาชั้นปีที่

หลักสูตร สาขา คณะ ได้กระทำความผิดวินัยนักศึกษา กรณี

..... (ข้อเท็จจริงอันเป็นความผิดวินัยนักศึกษาที่ได้จากการสอบสวน)

ซึ่งได้สอบสวนแล้ว (หรือ “ซึ่งได้ยอมรับสารภาพเป็นหนังสือแล้ว” กรณีรับสารภาพเป็นหนังสือ)

...(มหาวิทยาลัย/ส่วนงาน)... พิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของนักศึกษาถือเป็นการผิด

วินัยนักศึกษา ฐาน จึงเห็นสมควรลงโทษ ปรากฏตาม

สิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

.....(ลายมือชื่อ).....

(.....)

อธิการบดี/หัวหน้าส่วนงาน